БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 158 6348)
АВГУСТЫН 12
ВОСКРЕСЕНЬЕ
1951 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Партийна группануудай үүргые улам дээшэлүүлхэ

ВКП(б)-гэй обкомой IV пленум хадаа республикын хүдөө ажахые улам хүгжөөхэ, колхозно ба совхозно ниитын ашаг шэмэтэ малажалые хүгжөөлгын гурбан жэлэй түсэбые заатагүй дүүргэхэ, эмхидхэлэй-ажахын талаар колхозуудые саашадань бэхижүүлжэ, колхознигуудай байдалые бүри һайжаруулха зорилго партийна, советскэ, хүдөө ажахын органуудай ба колхозуудай урда табиһан байна. Энэ зорилгые амжалтатайгаар шиидхэлгэдэ колхозуудай партийна организацинуудай үүргэ угаа ехэ. Хүдөө ажахын артельнүүдэй бэхижэжэ, томо болоходонь колхозуудай партийна эхин организацинууд ниилээд томо боложо, хүсэ ехэтэй болоо. Тиимэһээ колхозуудай тарияанажалай бригадануудта, малажалай фермэнүүдтэ ба хүдөө ажахын бусад участогуудта партийна группануудые байгуулха олон арга боломжонууд бии болонхой.

Колхозно үйлэдбэриин шухала участогууд дээрэ байгуулагдаһан партийна группанууд хадаа хүдөөгэй партийна хүдэлмэриин хэмжээе саашадань дээшэлүүлгэдэ угаа ехэ удхашанартай. Колхозно ажахые партийна организацинуудай бодотоор хүтэлбэрилхэ, олонниитэ колхознигуудтай холбоо барисаагаа улам бэхижүүлхэ хэрэгтэнь тэдэнэй ехэ туһалдаг. Партийна группанууд хадаа колхознигуудай эгээл гүн дунда хүдэлмэрилхэ зуураа, бригада, фермэ бүхэнэй ажабайдалда өөрсэдөө үзүүлхэ, коммунист бүхэнэй ажалай түрүү үүргэ дүүргэхэ, социалистическэ мүрысөөнэй түрүүшүүлэй эдэбхи үүсхэлые дэмжэхэ зэргэтэй.

Тиимэһээ ВКП(б)-гэй обкомой IV ба V пленумууд хадаа колхозуудай малажалай фермэнүүдтэхи, тарияанажалай бригадануудтахи, МТС-үүдэй тракторна бригадануудай партийна группануудай үүргэ эрид дээшэлүүлхэ, тэдэнэй хүдөөгэй колхознигуудай ажахын ба политическэ эдэбхиие толгойлолгые хангаха гэжэ партиин айкомуудһаа, партийна эхин организацинуудһаа эриһэн байна. Тус пленумуудэй энэ эрилтые дүүргэлтэ болгон, ВКП(б)-гэй олонхи айкомууд, партийна эхин организацинууд партийна группануудые хүтэлбэрилгэеэ һүүлэй үедэ зарим талаар һайжаруулаа.

Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой үүлтэртэ малажалай фермэ дээрэ байгуулагдаһан партийна группа (парторгнь Э. Эрдынеева) һайнаар хүдэлмэрилнэ. Тус партийна группа 5 коммунистнуудһаа бүридэнхэй. Тэдэнэр бултадаа фермынгээ харюусалгата участогууд дээрэ хүдэлмэрилдэг юм. Малайнгаа тоо толгойе олошоруулхын ба ашаг шэмыень дээшэлүүлхын түлөө малшадай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөе эндэхи коммунистнууд толгойлно. Энэ МТФ хадаа мүнөө республика доторхи эгээл эрхим фермэнүүдэй нэгэниинь болонхой. Тус колхоз үнгэрэгшэ жэлдэ энэ фермэһээ 180 мянган түхэригэй олзо доход оруулһан байха юм. Эндэ коммунистнууд — ажалай түрүүшүүл юм. Коммунистнууд һаалишад Эрдынеева, Очирова ба бусад һаальхай үнеэн бүриһөө мүнөө жэлдэ 2000—2500 литр хүрэтэр һү һааха уялга абаад, тэрэнээ мүнөө хүртэл түрэтэйгөөр дүүргэжэ байна.

Тэрэшэлэн Мухаршэбэрэй аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой тарияанажалай № 3 бригадада эмхидхэгдэһэн партийна группа партийна парторганизациингаа бодото туһалагша болонхой. Эндэхи коммунистнууд партийно-эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри хэнэ. Тус партийна группа хадаа коммунистнуудай суглаа хододоо үнгэргэжэ, бригадынгаа ажабайдалай шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэдэг, колхознигуудэй дунда агитационно-ниитын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулдаг. Эндэ «дайшалхы хуудаһанууд» ходо гаргагдана. Показателиин доска эмхидхэгдэжэ, социалистическэ мүрысөөндэ илагшад тэндэ бэшэгдэнэ. Эдэ бүгэдын ашаар тэжээл бэлэдхэлгээр энэ бригада колхоз соогоо түрүү һуури эзэлнэ.

Партийна организациин баталан абаһан шиидхэбэринүүдые хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ, фермын, бригадын урда шэнээр гараһан асуудалнуудые саг соонь шиидхэхэ ба коммунистнуудай үнэтэ һайн дурадхалнуудые дары дэмжэхэ гээшэ партийна группын зайлашагүй уялгань юм. Тус уялгаа тэрэнэй бодото һайнаар дүүргэхын тулада парторганизаци хадаа партийна группануудайнгаа хүдэлмэриие саг үргэлжэ хүтэлбэрилжэ, тэдэнэртэ хододоо туһаламжа үзүүлжэ байха зэргэтэй. Теэд зарим партийна организацинууд энэ үүргэеэ дүүргэнэгүй. Жэшээлхэдэ, Түнхэнэй МТС-эй тракторна хоёр бригадануудта 1949 ондо партийна группанууд эмхидхэгдэһэн юм. Тус партийна группанууд трактористнуудай, механизаторнуудай дунда агитационно-ниитын хүдэлмэри бага сага ябуулдаг. Тиигэбэшье, тус бригадануудай ажабайдалда коммунистнуудай, эдэ партгруппануудай нүлөөн үшөө бага байна. Энэ юун дээрэһээ болооб гэхэдэ, тус МТС-эй партийна организаци, тэрэнэй секретарь нүхэр Сыренова, МТС-эй директорые политическэ талаар орлогшо нүхэр Гончаров партийна группануудые бодотоор хүтэлбэрилдэггүй, тэдэнэртэ хэрэгтэй туһаламжа үзүүлдэггүй байна. Партийна группануудай хүдэлмэри тухай тоосоонууд партбюрогой заседани гү, али партийна суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдэдэггүй, тэдэнэй хүдэлмэриие хинан шалгадаггүй байха юм.

Мүн зарим аймагуудай колхозуудта ба МТС-үүдтэ партийна группанууд ёһо тэдысэ эмхидхэгдэһэн ушарһаа тэдэнэр колхозой гү, али МТС-эй ажабайдалда түрүү үүргэшье дүүргэдэггүй, эмхидхэхы нүлөөшье үзүүлдэггүй байна. Жэшээлхэдэ, Яруунын аймагай «Улаан Яруунa» колхозой малажалай фермэ ба тарияанажалай бригада дээрэнь нэгэ нэгэ партийна группа үшөө үнгэрэгшэ жэлдэ эмхидхэгдэһэн байгаа. Теэд тэдэнэр мүнөө партийно-эмхидхэлэй ба политическэ ямаршье хүдэлмэри хэнэгүй. Тус колхозой парторганизациин секретарь нүхэр Галданов партийна группанууд тухай мартажархинхай.

Мүнөө тэжээл бэлэдхэлгын эгээл шиидхэхы үе ябажа байна. Мүн таряа хуряалга эхилбэ. Хүдөө ажахын эдэ шухала кампанинуудые шиидхэлгын харюусалгата үедэ колхознигууд политическэ ба ажалай эдэбхиие толгойлхо, ажал хүдэлмэридөө коммунист бүхэнэй түрүү үүргэ дүүргэхэ, социалистическэ мүрысөө бодотоор хүтэлбэрилхэ, хүдөө ажахын түрүүшүүлэй дүй дүршэл олоной дунда нэбтэрүүлхэ гээшэ колхозуудай партийна организацинуудай, бүхы коммунистнуудай шухалын шухала зорилго мүн. Тэдэнэр хадаа энэ зорилгоёо бэелүүлхын түлөө фермэ, бригада бүхэндэ эмхидхэгдэһэн партийна группануудай хүдэлмэриие эрид һайжаруулха, колхозно ниитын дунда тэдэнэй нүлөөе улам дээшэлүүлхэ ёһотой.

ВКП(б)-гэй айкомууд, партийна эхин организацинууд болбол партгруппоргнуудай зүблөөнүүдые, ба семинарнуудые үнгэргэхэ, тэдэниие партийна хүдэлмэриин дүй дүршэлдэ һургаха, хүдэлмэриинь хинан шалгажа, айкомой бюрогой заседани гү, али коммунистнуудай суглаан дээрэ партийна группануудай тоосоонуудые хододоо дуулажа байха зэргэтэй.

Тарияанажалай ба тракторна бригадануудтахи, малажалай фермэнүүдтэхи партийна группануудай хүдэлмэриие улам һайжаруулга хадаа колхозуудта болон МТС-үүдтэ партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ хүдэлмэриин хэмжээе бүри дээшэлүүлхэ, партийна организацинуудай зүгһөө хүдөө ажахые хүтэлбэрилгэ саашадань һайжаруулха байна.

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ПРЕДПРИЯТИНУУДАЙ БҮХЫ ХҮДЭЛМЭРИШЭД, ИНЖЕНЕРНҮҮД, ТЕХНИГҮҮД БОЛОН АЛБАХААГШАДТА

Промышленностиин, транспортын, хэлхеэ холбооной предприятинуудай болон барилгын организацинуудай партийно-ажахын эдэбхитэдэй республиканска зүблөөндэ хабаадагшадай хандалга

Хүндэтэ нүхэд!

Большевистскэ партиин хүтэлбэри доро, агууехэ Сталинай сэсэн мэргэн ударидалга доро советскэ арад ажахын болон культурын бүхы һалбаринуудта шэнэ гайхамшагта илалтануудые туйлаа, дайнай һүүлдэхи сталинска табанжэлэй гол даалгабаринуудые болзорһоонь урид дүүргээ.

Бүхы советскэ арадтай хамта манай республикын ажалшад коммунизмын материальна база байгуулгын агууехэ сталинска программые хэрэг дээрэ бэелүүлхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэжэ байна.

1951 оной үйлэдбэриин түсэбүүдые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ 35 мянга гаран хүдэлмэришэд, инженернүүд болон технигүүд хабаадалсана. Тэдэнэр эршэмтэй шангаар ажаллажа, үйлэдбэриингөө даалгабаринуудые дүүргэнэ ба үлүүлэн дүүргэнэ. Үйлэдбэриин мянга гаран түрүүшүүл 1951 онойнгоо даалгабаринуудые болзорһоонь урид дүүргээд, ерэхэ жэлнүүдэй даалгабариие дүүргэжэ байна. Социалистическэ мүрысөөнэй шэнэ дэбжэлтын ашаар Улан-Удын Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой, Баргажанай ба [illegible] комбинадуудай, мяха-консервын ба мельничнэ комбинадуудай, сэмбын фабрикын, «Металлоширпотреб» заводой, «Кооператор-комсомолец» гэжэ артелиин болон бусад олон предприятинуудай коллективүүд 1951 оной түрүүшын хахадай гүрэнэйнгөө түсэбые болзорһоонь урид дүүргээ, хүдэлмэриингөө шанарай показательнуудые горьтойгоор һайжаруулаа.

Гэбэшье, республикын промышленность бүхы дээрээ энэ жэлэйнгээ түрүүшын хахадай түсэбые дүүргээгүй. Энэ хадаа хэдэн олон предприятинуудай, тэрэ тоодо машина бүтээлгын заводой, судноһаһабарилгын ба сахарай заводуудай, «Механлит» заводой, ой модоной промышленностиин предприятинуудай болон Зүүн-Сибириин түмэрзамай дүрбэдэхи отделениин муугаар хүдэлмэрилһэнэй эсэстэ тохёолдоо. Гэр байрын фондые ашаглалгада оруулха гүрэнэйнгөө түсэб олонхи предприятинууд дүүргээгүй. Олохон предприятинууд дээрэ механизмууд болон түхеэрэлгэ үшөө муугаар ашаглагдана, ажалай бүтээсэ бага, голодһон гаргагдана, стахановецуудай хүдэлмэриин дүршэлые үргэнөөр дэлгэрүүлхын түлөө, материал болон түүхэй эд алмахын түлөө, гаргаһан продукциингаа өөрынь үные химдаруулхын түлөө тэмсэл ябуулагданагүй.

Нүхэд!

Бидэнэр, республиканска зүблөөндэ хабаадагшад хадаа хүдэлмэридэхи горьтойхон дутагдалнуудые усадхахын түлөө эршэмтэй шанга тэмсэл хэхыень, гүрэнэй түсэбые дүүргэхэ талаар тохёолдоһон таһалдалые энэ жэлэй 3-дахи кварталай турша соо хүсэд усадхахыень, промышленностиин, транспортын, хэлхеэ холбооной болон барилгын бүхы хүдэлмэриин хэмжээе эрид шууд дээшэлүүлхыень промышленностиин, транспортын, хэлхеэ холбооной болон барилгын бүхы хүдэлмэрилэгшэдые уряалнабди. Бүхы предприятинууд дээрэ эмхитэй һайн болоһоной ба зохёон байгуулха эршэмтэй ажал хэһэнэй үндэһөөр предприяти бүхэнэй гүрэнэйнгөө түсэбые ба абаһан социалистическэ уялгануудаа болзорһоонь урид дүүргэхэ ябадал хангажа, бүхы дээрээ республика соо продукци гаргаха гүрэнэйнгөө түсэбые болзорһоонь урид, нүхэр Сталинай түрэһэн Үдэр — декабриин 21 хүрэтэр дүүргэхэ шухала.

Гүрэнэй түсэбые болон абаһан социалистическэ уялгануудые гансал тоогой талаар бэшэ, мүн шанарайшье показательнуудай талаар дүүргэхын түлөө өөрынгөө харюусалгые предприятиин хүдэлмэрилэгшэ бүхэн, ажахын хүтэлбэрилэгшэһөө эхилээд, жиирэй хүдэлмэришэн хүрэтэрөө һайн мэдэхэ ёһотой.

Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 34 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ ба гүрэнэй 1951 оной түсэбые предприяти бүхэнэй болзорһоонь урид дүүргэхэ ябадал хангаха гэжэ дурадхал оруулһан Улан-Удэ городой бүлэг предприятинуудай патриотическа уряае дэмжэхыень бүхы хүдэлмэришэд, ажахынхид, инженернүүд, технигүүд болон албахаагшадые бидэнэр уряалнабди.

Агууехэ Октябриин 34 жэлэй ойн хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөө промышленностиин, транспортын, хэлхеэ холбооной предприятинууд дээрэ ба шэнэ барилганууд дээрэ үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэй үндэһөөр ажалай бүтээсые саашадаа дээшэлүүлхын түлөө, гаргаһан продукциин шанарые һайжаруулхын түлөө, бии бүхы резервнүүдые бүрин хүсэд хэрэглэхын түлөө, шэнэ техникэ болон түрүү технологиие, үйлэдбэриин түргэн методүүдые нэбтэрүүлхын түлөө, промышленностиин ба транспортын түрүүшүүлэй дүй дүршэлые үргэнөөр дэлгэрүүлхын түлөө, мүн тэрэшэлэн бригаданууд, участогууд, проледууд, цехүүд болон предприятинуудай бүхы дээрээ хамтын стахановска хүдэлмэридэ шэлжэн орохын түлөө эршэмтэй шанга тэмсэл ябуулха шухала.

Предприятинуудай гол ба эрьесын мүнгэ зөөри эрхимээр хэрэглэжэ, шэнэ техникэ болон түрүү технологиие хэлбэришэгүйгөөр нэбтэрүүлжэ, хүдэлмэриин түрүү стахановска методүүдые научна ёһоор согсолжо ба үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, саг ба зөөри хэрэгсэл багаар гаргашалан, эрхим шанартай продукци ехээр бүтээн гаргаха ябадал туйлая!

Үбэлэй үеын хүдэлмэридэ предприятинуудые саг соонь, хүсэд һайнаар бэлдэхыень, түүхэй эд болон түлишын шухала запасуудые байгуулхыень, культурно-ажабайдалай байшангуудые болон гэр байрануудые үбэлдэ саг соонь бэлдэхыень бүхы предприятинуудай коллективүүдые бидэнэр уряалнабди.

Советскэ арадай алдарта һайндэр — Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин дүтэлжэ байгаа 34 жэлэй ойе үйлэдбэриин шэнэ амжалтануудаар угтахые бидэнэр уряалнабди.

Гүрэнэй түсэбүүдые амжалтатайгаар, болзорһоонь урид дүүргэжэ, манай социалистическэ Эхэ ороной хүсэ шадалые саашадань бэхижүүлхэ хэрэгтэ өөрынгөө хубитые оруулая!

Манай бүхы илалтануудые зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ, большевигүүдэй агууехэ парти, Ленин—Сталинай парти мандаха болтогой!

Манай түрэл, инаг вождь, эсэгэ ба багша нүхэр Сталин мандаха болтогой!

ВКП(б)-гэй обкомдо

Промышленностиин, транспортын, хэлхеэ холбооной предприятинуудай болон барилгын организацинуудай партийно-ажахын эдэбхитэдэй республиканска зүблөөндэ хабаадагшадай хандалга тухай

ВКП(б)-гэй обкомой бюро болбол Бурят-Монголой АССР-эй предприятинуудай бүхы хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд болон албахаагшадта промышленностиин, транспортын, хэлхеэ холбооной предприятинуудай болон барилгын организацинуудай партийно-ажахын эдэбхитэдэй республиканска зүблөөндэ хабаадагшадай хандалгые һайшааба.

Республикын бүхы предприятинуудай коллективүүдэй дунда энэ хандалгые зүбшэн хэлсэхэ ябадал эмхидхэхэ, 1951 оной гүрэнэй түсэбүүдые болон предприятинуудай коллективүүдэй абаһан уялгануудые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гэжэ ВКП(б)-гэй обкомой бюро партиин горкомууд болон райкомуудые уялгалаа.

Загаһанай промышленностиин түрүү предприятинууд

СССР-эй загаһанай промышленностиин Министерствын предприятинууд валовой продукциин талаар хоёрдохи кварталайнгаа түсэбые 108 процент дүүргэбэ.

Гүрэнэй загаһа барилгын Управлениин начальник А. А. Яшенкын ТАСС-эй корреспондентдэ мэдээсэһэнэй ёһоор, Мурманай, Азово-Хара далайн, Сахалинай, Латвиин, Эстониин, Украинын загаһашад загаһа бариха даалгабаринуудаа үлүүлэн дүүргээ. Энэ жэлэй түрүүшын хахадта нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхада, нэгэ миллион центнер үлүү ехэ загаһан баригдаба.

Ороной загаһашад социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлэн, шэнэ техникые үргэнөөр хэрэглээ. Загаһа барилгын флот шэнэ механизмуудаар зэбсэгжээ, хэдэн арбаад ехэ суднонуудтай болоо. Дальна Востогой, Азово-Хара далайн ба Каспиин олзоборилгонуудта сагай уларилһаа дулдыдангүйгөөр загаһа бариха арга боломжотой тон бэхи ба бүхэ хэдэн зуун губшуурнуудые хэрэглэнэ. Хара далайда эрьеһээ холо, онгосоор ябажа губшуурдан, загаһа барилга эмхидхэгдэбэ.

Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөнэй хоёрдохи кварталай дүнгүүдэй ёһоор, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан тугуудые «Мурманрыба» гэжэ нэгэдэл, Латвийска рыбакколхозсоюз ба Камчатска рыбакколхозсоюзай национальна округой 10 жэлэй ойн нэрэмжэтэ колхоз абаба.

ВЦСПС-эй ба СССР-эй загаһанай промышленностиин Министерствын дамжуулгын Улаан тугууд Урда Сахалинай Чеховско моторно-загаһа барилгын станцида, Кировэй нэрэмжэтэ Астраханска судоверфьдэ ба Решетихинскэ гүльмэ хэдэг фабрикада олгогдобо.

Министерствын дамжуулгын вымпелнүүдэй олгогдоһон олзоборилгын суднонуудай тоодо —загаһа бариха түсэбөө нэгэ хахад дахин шахуу үлүүлэн дүүргэһэн «Семга» траулер («Мурманрыба») бии.

(ТАСС).

СССР-эй Министрнүүдэй Соведһээ

СССР-эй Министрнүүдэй Совет болбол советскэ элитэ ехэ металлург, Сталинай нэрэмжэтэ Магнитогорско металлургическа комбинадай директор, СССР-эй Верховно Соведэй депутат, Сталинска шангай хоёр дахин лауреат, Носов Григорий Ивановичын наһа бараһан тухай гүнзэгы гашуудалтайгаар мэдээсэнэ.

Московско область. Ф. Э. Дзержинскиин нэрэмжэтэ Лосиноостровско Электротехническэ завод түмэрзамай транспортда хэрэглэгдэдэг элдэб аппаратурэ бэлэдхэнэ. Заводой коллектив хахад жэлэйнгээ үйлэдбэриин программые амжалтатайгаар дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 400 мянган түхэригэй продукци бүтээн гаргаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хабсаралгын цех дотор. Халаанайнгаа даалгабариие хоёр дахин үлүүлэн дүүргэдэг эрхим слесарь В. В. Ерохин ажаллажа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

КОММУНИЗМЫН БАРИЛГАНУУД—БҮГЭДЭАРАДАЙ ХЭРЭГ

Куйбышевска гидроузелай барилгын талмай, августын 8, (ТАСС). Волга мүрэн дээрэ Куйбышевска гидроэлектростанци бариха тухай правительственна тогтоолой тунхаглагдаһанһаа хойшо 1 жэлэй ой августын 21-дэ гүйсэхэнь.

Дэлхэй дээрэхи эгээн ехэ гидротехническэ барилга байгуулагшад энэ гайхамшагта үдэрые ажалай амжалтануудаар тэмдэглэхээ бэлэдхэжэ байна. Тэдэнэр августын 21 болотор барилгын-монтажна хүдэлмэринүүдэй 8 һарын түсэб дүүргэхэ, мүн энэ үдэр хүрэтэр августын түсэб болзорһоонь урид дүүргээд, 20 мянган квадратна метрһээ бага бэшэ байрын талмай, мүн Комсомольско райондо 750 хүнэй һууритай клуб ашаглалгада оруулха гэһэн уялга абаа.

Барилгын талмайнууд дээрэ стахановска түрүү арга методүүдые нэбтэрүүлхын түлөө тэмсэл ябуулагдана. Штукатур Емельяновай бригада Сталинска шангай лауреат И. Е. Кутенковой поточно-таһалалгын метод хэрэглэн ажаллажа, даалгабаряа 150—180 процент дүүргэнэ. Сталинска шангай лауреат Ф. Д. Шавлюгинай жэшээгээр хүдэлмэрилдэг шулуушад, Федоровой ба Машинай бригаданууд, даалгабаряа 200 процент дүүргэбэ. Олон зуугаад бригаданууд харилсан хинаха метод хэрэглэнэ, тэрэ методые Куйбышевска барилгашад, Сталинска шангай лауреадууд маляр нүхэр В. В. Скитев ба инженер П. Е. Тутов гэгшэд зохёоһон байна.

Хони үсхэбэрилгээр бүхэсоюзна зүблөөн

Хони үсхэбэрилхэ талаар бүхэсоюзна зүблөөн Москвада, СССР-эй хүдөө ажахын Министерстводэ нээгдэбэ. Хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, эрдэмтэд ба хонин ажалай түрүүшүүл Советскэ Союзай бүхы республиканууднаа ерэжэ, энэ зүблөөндэ хабаадалсана. Хабаадагшадай тоодо — Социалистическэ Ажалай Геройнууд, ороной алдарта хонишод бии. Зүблөөндэ 600 шахуу хүн хабаадана.

СССР-эй хүдөө ажахын Министрын орлогшо М. Н. Луценко колхозуудта хони үсхэбэрилгые хүгжөөхэ асуудалнуудта зорюулагдаһан элидхэл хэбэ.

Үүлтэртэ хонидые үсхэбэрилхэ асуудалаар секци, бэлшээринүүдые уһалха, уһажуулха, зүбөөр ашаглаха ба хони үсхэбэрилгын асуудалнуудые эмхидхэхэ асуудалаар секци, ветеринариин асуудалаар секци тус зүблөөн дээрэ ажаллана.

Тус зүблөөн хэдэн үдэр үргэлжэлхэ байна.

ВКП(б)-гэй ЗАИГРАЙН АЙКОМОЙ ПЛЕНУМ

ВКП(б)-гэй Заиграйн айкомой IV пленум һаяхан боложо, хүдөө ажахын артелиин Уставые эдэһэн баримтануудай Заиграйн аймагай колхозуудта гараһан тушаа ВКП(б)-гэй обкомой бюрогой тогтоолые бэелүүлхэ хэмжээнүүд тухай, таряа хурааха ба хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэхэ тухай асуудалнуудые зүбшэн хэлсээ.

Нэгэдэхи асуудалаар партиин айкомой секретарь нүхэр Черных элидхэл хэһэн байна. Элидхэлшэ ба үгэ хэлэгшэд аймагай колхозуудта, илангаяа Карл Марксын, Молотовой нэрэмжэтэ, «Улаан Эрхирик» ба бусад зарим колхозуудта хүдөө ажахын артелиин Уставые эдэһэн баримтануудые элирүүлһэн ба тэдэниие усадхаха хэмжээнүүд тухай хэлэһэн байна. Малай тоо толгойе олошоруулха гүрэнэй түсэб дүүргэгүй аад, колхозой доторой хэрэгсэлдэ гээд мал олоор гаргашалагдана. 1950 ондо элдэб түрэлэй 4101 толгой, 1951 оной 6 һара соо 2756 толгой мал гаргашалагдаа. Мүн колхозой газарые, мүнгэ зөөри, ажалта үдэр үрниһэн, гаргашалһан баримтануud үзэгдэнэ. Колхозые хүтэлбэрилхэ демократическа принцип эбдэгдэдэг байха юм.

Хоёрдохи асуудалаар аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Ринчино элидхэл хээ. Тэрэ хадаа таряа хуряалгада ба хүдөө ажахын продуктнуудые тушаалгада бэлэдхэлэй дутуунуудые элирүүлһэн, тэдэниие түргэн усадхаха хэмжээнүүд тухай дэлгэрэнгүйгөөр хэлэһэн байна.

Пленум болбол зүбшэн хэлсэһэн асуудалнуудаараа тодорхой шиидхэбэринүүдые гаргаа.

Социалистическэ уялгануудаа дүүргэхэ

Бичурын аймагай партиина активай суглаан боложо, аймагай ажахые сааашадань хүгжөөхын түлөө дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсохоор абаһан социалистическэ уялгануудые дүүргэлгын ябаса тухай асуудалые зүбшэн хэлсээ.

ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Попов энэ асуудалаар элидхэл хэхэ зуураа, социалистическэ уялгануудаа дүүргэхэ талаар түлэгдэһэн зарим амжалтануудые тэмдэглэһэн ба дутагдалнуудые элирүүлһэн байна.

Олон колхозуудта тарилгын хоһоошо харууһан хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэнэ. Сахарай свёкло тарилгада олон дутуунууд гараа. Пар хахалалга һулаар ябуулагдана. Мүн МТС-үүдэй хүдэлмэридэ дутуунууд олон.

Аймагай партийна активай суглаан социалистическэ уялгануудаа дүүргэхэ хэмжээнүүдые хараалһан дэлгэрэнгы тогтоол гаргаа.

Таряагаа иигэжэ хуряахабди

Байкало-Кударын аймагта хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй, колхозуудай түрүүлэгшэнэрэй, тракторна бригаданууdай бригадирнуудай, комбайнернуудай, МТС-эй хүдэлмэрилэгшэд ба хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй аймагай зүблөөн болобо. Энэ зүблөөн дээрэ таряа хуряалга болон хүдөө ажахын продуктнуудые гүрэндэ тушааха зорилгонууд тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэв.

Ургасые тон богони болзор соо, гээлтэгүйгөөр хуряаха згээн харюусалгатай зорилго манай аймагай ажалшадай урда табигдана. Нүхэр Сталин иигэжэ хэлээ һэн: «Хуряалга гээшэ сезонно хэрэг мүн, тэрэ хүлеэхэ дурагүй юм. Саг соонь хуряагаа һаа — шүүхэш, хуряалгые хожомдуулаа һаа — алдахаш». «Комбайнай удхашанар үүб гэхэдэ, тэрэ хадаа ургаса саг соонь хуряахада туһална... Зүгөөр, комбайнай удхашанар энээгээр хизаарлана бэшэ. Тэрэнэй удхашанар үшөө юун бэ гэхэдэ, бидэниие тон ехэ гээлтэ хэхэ ябадалһаа айсуулна»...

Манай аймагай механизаторска кадрнууд, бригадирнууд, трактористнууд ба комбайнернууд манай республикын түрүү комбайнернуудай урьяае халуунаар дэмжэжэ, улам дээшэлүүлэгдэһэн социалистическэ уялгануудые абаад, таряа хуряалгые амжалтатайгаар, һайн шанартайгаар үнгэргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ оролсобо. Аймагай түрүү комбайнернууд П. Метешов, М. Пуховской, С. Непомнящих, И. Куржумов гэгшэд өөһэдынгөө комбайнаар хуряалгын сезон соо тус бүридөө 450 гектар таряа хадаха уялга абаа.

Мүнөө жэлдэ манай механизаторнууд нёдондонойхиһоо һургагүй һайнаар хүдэлмэрилхэ юм. Тэдэнэй жэшээтэ һайнаар ажаллахын тула бүхы арга боломжонууд бии. Комбайнууд ба хуряалгын бүсэд машинанууд бэлэдхэлые шалгаха зуураа, гүрэнэй комисси болбол заһабаригын шанарые муу бэшэ гэжэ тоолоһон байна. Элирүүлэгдэһэн багахан дутагдалнууд мүнөө усадхагдаа. Олонхи комбайнууд мүнөө полинууд дээрээ абашагданхай. Бүрин түгэсөөр бүридхэгдэһэн комбайнова агрегадууд таряа хуряалгые хүлеэжэ байна.

Кабанскын МТС гүрэнэй түсэбөөр хараалагдаһанһаа гадуур сезон соо 1500 гектар таряа хуряаха, 15-футова комбайн бүхэнөөр үдэр бүри дунда жэшээгээр 15 гектар таряа, тиихэдэ бүхэли сезон соо агрегат бүхэнөөр 350-һаа доошо бэшэ гектар таряа хуряаха гэжэ шиидэнхэй. Тэрэшэлэн техническэ харууһалга хэхын тула үгтэһэн материалай 25 процентэнь арбилха зорилготой.

МТС-эй механизаторнууд болон комбайнернуудтай хамта аймагай бүхы колхозингууд, хуряалгын простой машинанууд дээрэ хүдэлмэридэг машинистнууд, автомашинануудые жолоодогшод, таряа шэрэгшэд болон молотилкануудай машинистнууд барандаа социалистическэ мүрысөөндэ оролсобо. Таряа хуряалгын ба гүрэндэ таряа бэлэдхэлэй амжалта имагтал колхозууд болон МТС-үүдэй материально-техническэ бүхы хэрэгсэлнүүдые зүбөөр ашаглажа шадаһанһаа, хүдөө ажахын бүхы кадрнууд болон мэргэжэлтэдэй хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэжэ шадаһанһаа дулдыдаха.

Байкало-Кударын аймагай колхозингууд, МТС-эй хүдэлмэрилэгшэд ба хүдөө ажахын мэргэжэлтэд Ленин—Сталинай агууехэ партиин ба түрэл советскэ гүрэнэй анхарал оролдолгодо, колхозно таряашадта саг үргэлжэ үзүүлжэ байһан туһаламжада харюу болгон бүхы культурануудай ургасые згээн богони болзор соо, эрхим шанартайгаар, гээлтэгүйгөөр хуряаха, ороохото культурануудай хуряалгын хүдэлмэрие 16 үдэр соо түгэсхэхэ гэжэ аймагайнгаа бүхы колхозингууд, МТС-эй хүдэлмэрилэгшэд ба хүдөө ажахын мэргэжэлтэдтэ хандаһан байна. Тэрэшэлэн түрүүшынгээ уялгые — гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө 1951 оной октябриин 10 болотор дүүргэхэ гэжэ шиидэһэн байнади. Хуряалга сохилго хоёрой хоорондо забһар гаргахагүй, хуряагдаһан таряа тогтууд дээрэ ехээр суглуулангүй, саг соонь сэбэрлэхэ, сохигдоһон тарянай тоо бүридхэл зүбөөр эмхидхэхэ зорилго табигдана. Таряа сохилгые һайнаар эмхидхэжэ, байгша оной ноябриин 1 болотор энэ хүдэлмэриие сүм дүүргэхэ, мүн энэ болзорто үрһэнэй ба страховой фондынуудые хааха байна.

Кабанскын аймагтай мүрысөөндэ орохо зуураа, манай аймагайхидай абаһан уялгаяа нэрэтэй солотоогоор дүүргэхэ хэрэгтэ өөрынгөө угаа ехэ харюусалгые мэдэржэ, манай аймагай партийна организаци бүхы анхаралаа таряа хуряалгада хандуулжа, социалистическэ мүрысөө толгойлхо байна.

Колхозингуудай ба МТС-эй хүдэлмэрилэгшэдэй дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха гээшэ эдэ зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэлгын шухала услови мүн. Комбайнова агрегадууд дээрэ, тогуудта, транспортна бригаданууdта большевистскэ агитаци хэгдэхэ болоно. Ниитэ-политическэ хүдэлмэрии хэмжээе эрид дээшэлүүлхэ ябадал хангаха хэдэ хэдэн хэмжээ-ябуулганууде ВКП(б)-гэй айком ба тэрээнэй пропаганда ба агитациин таһаг хараалаа.

Колхозуудые шефтэз абаһан айлмагай эмхи зургаанууд ба предприятинууд мүнөө олон лозунг урнануудые колхозуудта эльгээхэ.

Манай аймагай колхозингууд ба механизаторнууд таряа хуряалгые ба гүрэндэ таряа тушаалгые жэшээтэ һайнаар үнгэргэхын тула бүхы оролдолгоёо гаргаха байна.

Н. Мещенин,
ВКП(б)-гэй Байкало-Кударын айкомой секретарь.

Краснодарска хизаар. Ленинградска районой Восточно МТС-эй солото комбайнер Социалистическэ Ажалай Герой Дмитрий Гонтарь өөрынгөө уялгые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэбэ. Тэрэ хадаа хүдэлмэриин 12 үдэр соо Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо 409 гектар таряа хуряажа, 8.030 центнер ороһо сохибо. Гонтарь ба тэрэнэй нүхэд 250 гектар ургаса нэмэжэ хуряаха гэһэн шэнэ уялга абаба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Комбайнер Социалистическэ Ажалай Герой Д. Гонтарины агрегат ургаса хуряажа ябана. ТАСС-эй фотохроника.

ТАРЯА ХУРЯАЛГЫН ХҮДЭЛМЭРИ

Республикын колхозуудай полинууд дээрэ баян таряан эдеэшэжэ, зарим аймагуудта намарай хара таряа болон шэниисэ түүбэрилэн хуряалга эхилбэ. Энэ хүдэлмэриие республикын урда аймагууд—Зэдын, Кударын, Кяхтын колхозно таряашад, мүн тэрэшэлэн Бичурын, Мухаршэбэрэй, Тарбагатайн, Иволгын колхозингууд эхилээ. Бичурын, Мухаршэбэрэй, Зэдын аймагуудай колхозно тарялан дээрэ комбайнууд гараба. Түрүүшын үдэрнүүдтэ Үшөөтэйн МТС-эй (Зэдэ) комбайнууд 150-аад гектар таряа, тэрэ тоодо Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой 22 гектар, Буденнын нэрэмжэтэ колхозой 11 гектар таряа хуряаба. Гашейн МТС-эй (Мухаршэбэр) харьяата колхозуудта 70 гектар таряан комбайнаар хуряагдаа. Тэрэ тоодо эндэхи Маленковой нэрэмжэтэ колхозой 20 гектар намарай хара таряан хуряагдаба. Ново-Заганска сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхозой тарялан дээрэ 4 комбайн хүдэлмэрилнэ. Түрүүшын зуугаад центнер таряан гүрэндэ тушаагдахын тула сэбэрлэгдэжэ ба хатаагдажа байна.

Механизаторнуудай зүблөөн

Мухаршэбэрэй аймагай колхозуудай тарянанажалай ба тракторна бригаданууdай бригадирнууд, түрүү комбайнернуудай, механигуудай, агрономуудай зүблөөн боложо дүүрэбэ. Зүблөөндэ хабаадагшад «Таряа хуряалгада бэлэдхэлдэ ба үнгэргэлгэдэ бригадирнуудай, агрономуудай, комбайнернуудай үүргэ тухай» ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр И. Н. Мирошниченкын элидхэл зүбшэн хэлсээ.

Аймагай түрүү комбайнернууд, тарянанажалай ба тракторна бригаданууdай бригадирнууд, агрономууд дүй дүршэлнүүдэе ындалдан абалсаа. Республикын элитэ комбайнер Минай Суменков өөрынгөө байн дүй дүршэл тухай суглаагшадта дэлгэрэнгы тодоор хөөрэжэ үгөө.

Зүблөөндэ хабаадагшад таряа хуряалгые ба гүрэндэ тушаалгые болзорһоо урид дүүргэхын түлөө тэмсэхые уряалан аймагай бүхы колхозингуудта хандаһан хандалга батлан абаа.

Б. Дымбрылов,
манай корреспондент.

Түрүү бригадын жэшээтэ ажал

Иволгын аймагай «Улаан Ороно» колхозой тэжээл бэлэдхэлэй бригада (бригадирынь нүхэр Ц. Лхамажапов) үбһэ хуряалгада ороһонһоо хойшо жэшээтэ ажалааа аймаг соогоо суурхана.

Үбһэ хуряалгын түрүүшын үдэрһөө энэ бригада үбһэ хуряалгынгаа график таһалдуулангүй, хүдэлмэришэн бүхэнинь уялга нормоёо үлүүлэн дүүргэнэ.

Бригадынхид 500 гектар сабшалангайнгаа мүнөө 400 гектарыень сабшаад, 1850 центнер үбһэ хураажа һүрилөө. Морин сенокосилкануудай машинистнууд Цыденов, Тудупов, Будаев гэгшэд нормын һёоор 4 гектарай орондо үдэр бүри 5 гектар сабшанад. Мүн бригадын һүришэн 68 наһатай үбгэн Жапов хуряалгын түрүүшын үдэрһөө ажалай үндэр бүтээсэ түйлана.

Ч. Санжиев.

ХИЗААР ОРОНО ШЭНЖЭЛНЭ

Баргажанай хүүгэдэй байшан хүмүүжүүлэгдэгшэд хизаар оронгоо шэнжэлхын тулада турист аяншалгада гараа. Тэдэнэр голнуудые гаталан, 200 гаран километр ябаха зуураа тэрэ нютагайнгаа байгаалитай ба үйлэдбэрийн малнуудтайнь танилсаһан бэ. Тэрэшэлэн Баянголой сомоной Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой племенной фермэдэ хүрэжэ, тэндэхи ажабайдалтайнь танилсаба. Малшадта тэдэнэр һонирхолтой концерт харуулаа.

Мүн тэдэнэр Баянголой сомоной Калининай нэрэмжэтэ ба Ленинэй сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудай холын гүүртэн малшадта концерт табяа. Хүүгэдэй байшангай хүмүүжүүлэгшэ нүхэр А. Словохотов «Героичес залуушуул», «Корейскэ арад тэмсэл» гэһэн ба бусад темээр лекцинүүдые уншаа.

А. Иван...

Эдир загаһашад

Кабанскын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой эдир хозингууд-һургагшад загаһашан нуурида ябана.

70 наһатай колхозник Бодиев даевич Мангутовай хүтэлбэри доро 30 һурагшадһаа бүридэһэн бригада эмхидхэгдэһэн байгаа.

Тус бригада июлиин 29 хүрэтэр 105 центнер загаһа барижа шаагаа. Сезоно даалгабари ... процент дүүргэһэн эдир загаһашадта колхозой правлени... партийна эхин организаци... жуулгын Улаан туг барюулаа. Мүнөө тэдэнэр амжалта... зоригжон, бүри эршэмтэй ажалланад.

А. Бусурма...

Шэнэ клубтай болохонь

Бичурын аймагай Харлуны сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхоз 300 һуурита клуб шэнээр бариба. Шэнэ клубынь ехэ зал, кинобудкатай болохо юм. Энэ балконтой байха. Нүхэр Докшин... вой хүтэлбэридэг барилгын бригада даалгабаряа үлүүлэн дүүргэ...

Агуу ехэ Октябрьска социалистическэ революциин 34 жэлэй ойн һайндэртэ клубаа ехээр гэжэ колхозингууд уялга абаһан байна.

А. Шулун...

МАЛАЖАЛАЙ ПРОДУКТНУУДЫЕ БЭЛЭДХЭХЭ ТҮСЭБ ДҮҮРГЭХЭ

Малажалай продуктнуудые бэлэдхэл тухай ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй ба СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолые бэелүүлэн, Бурят-Монголой республика бэлэдхэлэй хүдэлмэриие нэгэ хэды һайжаруулаа. Зарим аймагууд, жэшээнь, Хорин, Кабанскын, Прибайкальска, Байкало-Кударын болон бусад хэдэн аймагууд һүүлшын хоёр жэлэй турша соо малажалай продуктнуудые гүрэндэ тушаахаар тогтоогдоһон түсэбөө дүүргэһэн ба үлүүлэн дүүргэһэн байна.

Гэхэтэй хамта, малажалай продуктнуудые бэлэдхэхэ түсэбөө жэлһээ жэлдэ дүүргэдэггүй аймагууд республика дотор үшөөл олон. Тэрэнэй эсэстэ малажалай продуктнуудые гүрэндэ тушаалгаар манай республика бүхы дээрээ тон ехэ гээгдэлтэй байха юм. Жэшээлбэл, 1951 ондо гүрэндэ мяха тушааха жэлэй түсэб августын 1-дэ 32,7 процент, һү—32,5, үндэгэ—67,1, брынзэ—39,9, ноһо — 72,9 процент дүүргэгдэһэн байна. Тэрэшэлэн арһа тушааха түсэб холо дүүргэгдээгүй. Энэ хадаа республика дотор дундаа зэргын тоо болоно. Зүгөөр малажалай продуктнуудые гүрэндэ тушааха түсэбөө бүришье хангалтагүйгөөр дүүргэдэг аймагууд олон. Тодорхойлон хэлэбэл, Хэжэнгын, Мухаршэбэрэй, Курумканай, Кударын, Бичурын ба бусад зарим аймагуудай колхозууд болон бусад ажахынууд малажалай продуктнуудые гүрэндэ тушааха түсэбөө илангаяа хангалтагүйгөөр дүүргэнэ.

* * *

Д. МЯСНИКОВ,
СССР-эй бэлэдхэлэй Министерствын БМАССР-тэхи түлөөлэгшэ

* * *

Гүрэндэ һү тушааха түсэб тон удаанаар ябуулагдана. Республикамнай һү тушааха түсэбөө августын 1-эй байдалаар оройдоо 32,5 процент дүүргэнхэй. Һү тушаалгын май, июнь ба июль һарын графигуудаа таһалдуулагдаа. Гүрэндэ һү ба брынзэ тушааха түсэбөө Хэжэнгын, Мухаршэбэрэй, Кударын, Хорин, Торин, Бичурын аймагууд оройдоо 20 гаран процент дүүргэһэн байха юм.

Дурсагдагша аймагуудай колхозууд һү бэлэдхэхэ хүдэлмэриин ёһотойгоор эмхидхэдэггүй дээрэһээ һү тушааха түсэбөө хангалтагүйгөөр дүүргэнэ. Гүрэндэ колхозуудай һү тушаалга ба һаагдаһан һү гаргашалгада шанга хиналтын тогтоодоогүй дээрэһээ тон ехэ һүн доторой хэрэгсэлдэ гаргашалагдана. Тэрэшэлэн бэлэдхэлэй сепараторна пунктнууд хүсэд һайнаар ба дүүрэн хэмжээгээрээ түхеэрэгдээгүй байжа, һү тушаалгада ехэхэн һаад түбэг ушаруулна. Тиихэдэ, Хэжэнгын, Мухаршэбэрэй, Тарбагатайн аймагуудай нэгэшье колхоздо ашаг шэмэ ехэтэй үнеэдэй гүүртэнүүд бүридхэгдөөгүй, гурба дахин һаалга, һүнии адуулга ба эрхим бэлшээринүүдые таһалалга оройдоо эмхидхэгдээгүй байха юм. Олонхи колхозуудтань үнеэдые зүбөөр һаалга эмхидхэгдээгүй, һүнэй тоо бүридхэл тодо һонороор табигдаагүй, тиихэдэнь бэлэдхэлэй Министерствын нэрлэгдэһэн аймагуудтахи түлөөлэгшэд, маслопромой аймагуудтахи контронуудай эрхилэгшэд «энэ хадаа манай хэрэг бэшэ» гээд, энэ шухала хүдэлмэриин хажуу тээ байха юм.

Гүрэндэ һү тушааха түсэбэй хангалтагүйгөөр дүүргэгдэжэ байһан нэгэ шалтагаан гэхэдэ, һаагдаһан һүн доторой хэрэгсэлдэ гаргашалагдана. Жэшээнь, Хэжэнгын аймагай колхозууд байгша оной 5 һарын турша соо һаамхай үнеэн бүриһөө үдэр бүхэндэ 14 литр һү һааһан байгаа һаа, тэрээнэйнгээ оройдоо 36 процентынь гүрэндэ тушаагаад, аяар 64 процентыень доторой хэрэгсэлдэ гаргашалһан байха юм. Тиигэжэ, хамта дээрээ 44.800 литр һүн гаргашалагдаашаһан байна. Мухаршэбэрэй аймагай колхозууд һааһан һүнэйнгээ аяар 58 процентыень доторой хэрэгсэлдэ гаргашалаа. Сэлэнгын, Тарбагатайн, Иволгын, Заиграйн, Кударын аймагуудай колхозууд мүн лэ ехэ һү гаргашалһан байна. Тэрэшэлэн зарим колхозуудай һүнэй-товарна фермэнүүд ехэ хэмжээнэй һү тугалнуудта уулгадаг юм. Жэшээнь, Сэлэнгын аймагай Сталинай, Ленинэй нэрэмжэтэ, «Большевик», «Социализм» колхозууд һаагдаһан һүнэйнгөө аяар 56—83 процентыень тугалнуудта уулгажархиһан байна. Энэ хадаа тугалда һү уулгаха нормын тон эмхи гуримгүй байһаниие гэршэлнэ. Заримдаа тугалда уулгаха гэжэ шалтаад (олонхи тугалнуудай эхээ хүхэдэг байһашье), һааһан һүэ ондоо тээшэнь гаргашалха баримтанууд үзэгдэдэг. Энээниие гуримшуулхын түлөө хүдөө ажахын органууд мүнөө хүрэтэр оролдоногүй, тиихэдэ бэлэдхэлэй Министерствын аймагуудтахи түлөөлэгшэд ба маслопромой контронуудай хүдэлмэрилэгшэд иимэ баримтануудые элирүүлжэ, тэрээнтэй эрид шууд тэмсэнэгүй. Гүрэнтээ хүсэд тоосоодүй байһан аад, һааһан һүэ рынок дээрэ ба элдэб хүнүүдтэ худалдаха, колхозингуудай ажалта үдэртэнь хубааха мэтээр ондоо тээшэнь ехээр гаргашалһан ябадал олоор үзэгдэнэ. Жэшээнь, Сэлэнгын аймагай Карл Марксын, 18 партсъездын, Калининай, Кагановичын нэрэмжэтэ ба «Социализм» колхозууд һааһан һүнэйнгөө аяар 31—49 процентыень ондоо тээшэнь худалдажархиһан байха юм. Иволгын аймагай 17 партсъездын ба Маяковскиин нэрэмжэтэ, Тарбагатайн аймагай «Авангард» колхозуудта мүн лэ иимэрхүү байдал үзэгдэнэ. Курумканай аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз аяар 12 мянган литр һү газаа тээшэнь худалдаа. Зарим колхозууд бүришье ехэ һү ондоо тээшэнь худалдаһан байдаг. Иимэ болошогүй байдал имагтал бэлэдхэлэй, Министерствын нэрлэгдэгшэ аймагуудтахи түлөөлэгшэд ба маслопромой бэлэдхэлэй пунктнуудай эгһөө һүнэй гаргашалгын хойноһоо иимэршье хиналта хээгүй дээрэһээнь болоо.

Маслопромой трестын ба маслопромой олон аймагуудтахи эрхилэгшэдэй һү тушаан абаха пунктнуудые дүүрэн хэмжээгээрнь байгуулаагүй, тэдэниие кадрнуудаар хангаагүй ябадал гүрэндэ һү тушаалгын хүдэлмэриие тэрэшэлэн ехэ һаад ушаруулна. Тиимэһээ һү тушаагшад һүеэ 2 километрһээ холо бэшэ газарта абаашаха тушааха ёһотой аад, аяар 15—40 километр газарта ошожо тушаадаг байна. Тиихэдэ зарим маслозаводууд болон сепараторна пунктнууд тон хангалтагүйгөөр хүдэлмэридэг. Жэшээнь, Бичурын тоһоной заводууд ба сепараторна пунктнууд лабораторно түхеэрэлтэнүүд болон һүнэй тоһолигые шэнжэлхэ хэрэгсэлнүүдээр мүнөө хүрэтэрөө хангагдаагүй. Пунктнуудаинь гэрнүүд һандархай ба досоонь тон муухай байдаг. Аймаслопромой хүдэлмэрилэгшэдэй залин хүлһэниинь удаан саг соо үгтэдэггүй, мүн һү тушаагшадтай тоосоон саг соогоо хэгдэдэггүй байха юм. Тэрээнһээ байтагай, һү тушаагшадта квитанцинуудые үгэхын орондо миил распискануудые үгэжэрхидэг. Тус аймагай тоһоной 3 заводууд ба сепараторна 4 пунктнууд үнгэрэгшэ жэлэй турша соо 6,5 мянга үлүүтэй түхэриг мүнгэ һү тушаагшадта түлөөгүй байха юм. Курумканай аймаслопром тэрэшэлэн хангалтагүйгөөр хүдэлмэринэ. Эндэ тоо бүридхэл бусайдуулагдаһан ба һү тушаагшадта тон ехэ үри түлэдөөгүй байһаар. Тиихэдэ шэгнүүр үгы гэжэ шалтаад, маслопромой пунктнууд тоһо тушаан абадаггүй. Иимэ хангалтагүй хүдэлмэринүүд Мухаршэбэрэй, Тарбагатайн, Түнхэнэй, Иволгын, Баргажанай болон бусад хэдэн аймаслопромуудта үзэгдэнэ.

Гүрэндэ мяха тушаалгын хүдэлмэридэ манай республика дотор тэрэшэлэн ехэ дутагдалнууд бии. Олон аймагууд, колхозууд ба үмсын ажахынууд мяха тушаалгын гүрэнэйнгөө урдахи уялгые гэнэгүй, гүрэндэ туранхай мал шаагдажа, колхозуудай ажахида үлүү ехэ гарза болодог байна. Юуб гэхэдэ, туранхай мал тушаахада тэрэнэй мяхан шанар муу, мал тушаалгада һайнһаа гадна, тон олон толгой мал тушаагдана бшуу.

Энэ жэлэй түрүүшын хахад жэлдэ республикын зарим аймагууд гүрэндэ мяха тушаалгые тон хангалтагүйгөөр ябуулаа. Жэшээнь, Курумканай, Торин, Баргажанай, Байкало-Кударын, Кяхтын, Хоринын, Закаменай ба Прибайкальска аймагуудай колхозууд гүрэндэ мяха тушааха жэлэйнгээ түсэбөө августын 1-нэй байдалаар оройдоо 19,5—59,6 процент дүүргэһэн байха юм.

Гүрэндэ мяха тушааха түсэбөө бүрин дүүргэхэ ябадалай үгы удхашанартай байһаниие харгалзан абажа, СССР-эй Министрнүүдэй Совет болбол байгша оной июлиин 11-дэ тухай тогтоол гаргаа. Энэ тогтоолой ёһоор, ... хэлэй органууд болбол 1951 ... мяха бэлэдхэлэй тогтоогдоһон ... сэбые эрхэбшэ дүүргэхэ ... хангаха, тиихэдэ колхозууд, колхозингууд болон бусад ажахынуудай ... мал һайн шадалтай ба ... мал тушааха ябадал хангаха ... той гэжэ уялгалагдаһан байна.

Бэлэдхэлэй Министерствын ... темын ба республикын бэлэдхэлэй ... бусад организацинууд ... рилэгшэд бии байһан ехэ ... далнуудаа түргэнөөр ... 1951 ондо колхозууд, ... самһабаринь ба үмсын ажахынуудай малажалай продуктнуудай түхэй эд гүрэндэ тушааха ... хаһа саг соонь дүүргэхэ ... дые абаха ёһотой.

ГАЗЕТЭ, ЖУРНАЛ ТАРААЛГА —ШУХАЛА ХЭРЭГ

ВКП(б)-гэй обкомой V пленум ...гэн хүн зоной дунда газетэ, ...налнуудые тараалга һайжа... ...хыень ВКП(б)-гэй айкомуудта ...хэ холбооной органуудта ...һан байна.

ВКП(б)-гэй обкомой пленумһээ ...о нилээд удаан саг үнгэрөө. ...шье, Иволгын аймагта газетэ, ...л хангалтагүйгөөр тараагда...

...ойдоо 2—3 экземпляр газетэ ...аг колхозууд аймаг дотор ... Жэшээлхэдэ, «III пятилетка» ... хүдөө ажахын артель (түрүү...ынь нүхэр Акулов, парторга...иинь секретарь нүхэр Бау... «Бурят-Монгольская правда» ... «Красная Иволга» газетэ нэгэ ...экземпляр абана.

Молотовой нэрэмжэтэ колхозой ...ийна эхин организаци (секре...ринь нүхэр Цыренов) колхоз...уудай дунда газетэ, журнал та...хын талаар ямаршье хүдэлмэри ...гүй. Энэ колхозой гэшүүд бу...уд юм. Гэбэшье, «Бурят-Мон...ой үнэн» газетэ оройдоо хоёр ...оизик захинхай. Колхоз бол... бригада ба фермэнүүдтэ энэ ...ные нэгэшье экземпляр захяа... Тус колхоз оройдоо 6 экзем... аймагай газетэ, 8 экземпляр ...рят-Монгольская правда» аба... юм. Центральна газетэ ба жур...эгыешье захидаггүй. Колхо... хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэг..., түрүүлэгшэ нүхэр Цыденов, ...эй орлогшо нүхэр Дымбры..., парторганизациин секретарь ...эр Цыренов, таряанажалай ...дын бригадир нүхэр Будажа... ба бусад газетэ оройдоо захи...гүй. Иимэһээ тус колхоздо аги...ционно-ойлгууламжын хүдэлмэ...и хангалтагүйгөөр ябуулагда..., социалистическэ мүрысөөнэй ...отоор эмхидхэгдэдэггүй, хүдөө ...хын артелиин Уставые эбдэ... баримтануудай үзэгдэдэгынь ...алтай бэшэ болоно.

Кировэй нэрэмжэтэ, «Улаан ...онго», «Осоавиахим», Кале...нко сельсоведэй Ленинэй нэрэм...тэ ба бусад зарим колхозуудай ...тийна эхин организацинууд газетэ, журнал тарааха талаар мүртэй хүдэлмэри хэнэгүй.

Хэлхеэ холбооной аймагай конторо аймагай хүн зоной дунда большевистскэ хэблэл тарааха үүргэеэ һулаар дүүргэнэ. «Союзпечатиин» райорганизатор нүхэр Бимбаев партийна эхин организацинуудтай ямаршье барисаагүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Тэрэ хадаа колхозуудта оройдоошье ябадаггүй. Нүхэр Бимбаев хэтэрхэдээ Маяковскиин, Андреевэй нэрэмжэтэ, «8-е марта» болон бусад зарим колхозуудай хэды газетэ, журнал захидагыень мэдэнэгүй. Мүн Оронгын, Ганзуринай почтово отделенинүүд хэблэл тарааха хүдэлмэриие тон һулаар ябуулна. Оронгын отделениие дазгша нүхэр Жилин газетэ, журналнуудые захигшадтань өөрынгөө багахануud үхибүүдээр дамжуулжа эльгээдэг заншалтай.

Аймагай партийна советскэ хүтэлбэрилхы олохон хүдэлмэрилэгшэдэй «Б. М. үнэн» газетэ захидаггүй ба уншадаггүй байһые тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Жэшээлхэдэ, аймгүйсэдкомой хүдэлмэрилэгшэд нүхэд Б. Цыренжапов, Аюшеев, Д. Иванов, Цыденов, Бадмаев, Сагадаров, Сандаков, Ухаев, Балданов, Намсараев, Готолов, Михайлова, Иволгын МТС-эй хүдэлмэрилэгшэд Очиров, Юндонов ба бусад энэ газетэ захидаггүй байха юм. Тиихэдэ, ямаршье газетэ абадаггүй, хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд аймаг дотор олон. Жэшээлхэдэ, Иволгын МТС-эй директор нүхэр Ильков, аймгүйсэдкомой секретарь нүхэр Аюшеев ба бусад ямаршье газетэ, журнал захяагүй байна.

Аймаг дотор, газетэ тараалга юундэ хангалтагүйгөөр ябуулагданаб гэхэдэ, партийна эхин организацинууд, партиин айком ба илангаяа тэрэнэй пропаганда ба агитациин таһаг энэ хэрэгтэ анхаралаа багаар хандуулна. Энэ таһаг партийна эхин организацинуудта ба хэлхеэ холбооной конторын хүдэлмэрилэгшэдтэ большевистскэ хэблэл тарааха хүдэлмэриие һайжаруулха эрилтэ табигдадаггүй байна.

Б. Бадмаев.

Эб найрамдал хамгаалха залуушуулай ба студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн гурбадахи фестиваль Берлиндэ, августын 5-да, Вальтер Ульбрихтын нэрэмжэтэ стадион дээрэ баярай оршон байдалда нээгдэбэ.

Фестивальда хабаадагшадай парад боложо байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Советскэ Союзай делегаци. Делегациин гэшүүдэй дунда Бурят-Монголоймнай залуушуулай түлөөлэгшэ Лариса Сахьянова ябалсана.

ТАСС-эй Фотохроникэ.

Ц. БАДМАЕВ

1. Захяа

Бүхы экзамен шалгалтаяа
Ьултынь эрхим үгөө юумэл.
Эрдэм олохо һурахаяа
Дэмы жүдхэһэн байгаагүйл.

Хүгшэн абань хүбүүнэймнай
Харанхы урдань ябаһан юм,
Баянай хониды харууһалха
Бүхы эрдэмынь байһан юм.

Мүнөө хэнһээш дуротохогүй,
Лысенкын номуудые шэнжэлнэ,
Зүгөөр лэ вузда орохоһынь
Наладхан наһаниинь һаатуулна.

Хүндыдэ шарална тарялан.
Хүхюун омогтой эно(б)хилэн.
Амаралтаһаа бусахадань
Ашадаа үбгэжөөл хэлээ һэн:

«Хүбүүхэмни, ши, хүбүүхэмни;
Хүгшэн ябаяа һанаарайлши,
Харин тэндээ Улан-Үдэдээ
Миниингээш түлөө һураарайлши».

2. Фермэдэ

Тээхэгэд, тээхэгэд гэлдэжэ,
Тугалнуудынай бухиндаһануул
Тунгалаг һэрюухэн үдэшэ
Тангаршаахадаа хөөрхэнүүд.

Харгынхяар зэһэн хубсаланхай
Харахан заахан басагахан
«Малаадай, Малаадай» гэмсээрэе
«Москвичһаа» гараад ээрэмшээгэа.

Олохон һараар һургуулидаа
Ошохоо Дулсан ябахадаа
Хайрата дадаһан тугалнуудаа
Харан үзэнгүй гараха аал?

Үргэхэнүүдынь маажахадань
Үлысэгээн нэнгэн таашаадаг
Хүри монсогор Малаадай
Хүхиршэхэдэ абаашатай.

Бүришье малда энхаралтайень
Бүгэдэ хүнүүд мэдэдэг юм,
Баахан Дулсан Малаадайв
Бэедээ даажа абаһан юм.

Бүхэли зунаа пионеркэ
Бэрхээр фермэдэ ажаллаа даа,
Багшадаш бэшэг эльгээхэб
Гэжэ бригадир хэлээ һэн даа.

Мордохо сагынь түлаал даа,
Машина хүдэлбэ хүнгэхэнаар
Хаража, хаража Малаадай
Хойноһоонь мөөрэбэ аалиханаар.

Куйбышевай нэрэмжэтэ колхоздо

Кударын аймагай Куйбышевай нэрэмжэтэ колхоз аймаг дотороо эгээн томо колхозуудай нэгэн юм. Энэ колхоз нёдондо адуу малдаа тэжээлэй бата бэхи база байгуулжа шадаагүй дээрэһээ малаа ехэ гарзатайгаар ондо оруулһан байгаа.

Колхозой правлениин шэнэ состав (түрүүлэгшэнь нүхэр Коротков) ба партийна организаци (секретариинь нүхэр Колодин) үнгэрэгшэ үбэлжэлгын хүшэр хүндэ байдалһаа зохихо тобшолол хэжэ, ниитынгээ адуу малда тэжээлэй бата бэхи база байгуулхын түлөө эрид шууд хэмжээнүүдые абаһан байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэриин яахадаа хангалтагүйгөөр ябуулагдаһаниие шалгажа үзэхэдэнь, үбһэ хуряалгын хүдэлмэри зүбөөр эмхидхэгдээгүй байһан байгаа. Мүнөө жэлэй үбһэ хуряалгын кампаниие үргэн далайсатайгаар ябуулжа, малдаа тэжээлэй бата бэхи база байгуулхын тула колхозой правлени болон партийна организаци түбхын түрүүндэ үбһэ хуряалгын хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэхэ, колхознигуудай ажалай үндэр бүтээсэ туйлаха ябадал хангаха гэжэ шиидэһэн байна. Үбһэ хуряалгада орохын урда тээ бригаданууд болон малажалай фермэнүүдтэ сабшалангайнь участогуудые таһалжа үгэһэн байгаа. Партийна организаци болбол коммунистнуудаа эгээн харюусалгатай участогуудта табиһан ба үбһэшэдэй дунда агитационно-ниитын хүдэлмэри ябуулха агитаторнуудые томилһон байна. Имагтал колхознигуудай дунда агитационно-ниитын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулһанай ашаар тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ олон хүнүүдые хабаадуулжа, хуряалгын түрүүшын үдэрһөө тэдээнэй ажалай үндэр бүтээсэ туйлаха ябадал хангажа шадаһан байна. Үбһэ хуряалгада ябаһан колхознигууд ажалай нэмэлтэ түлбэри тухай БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолтой танилсуулагданхай. Үбһэшэдэй бригадануудта «дайшалхы хуудаһанууд» саг үргэлжэ гаргагдажа, түрүүшүүл тэмдэглэгдэдэг, гээгдэжэ ябагшад шүүмжэлэгдэдэг. Тиихэдэ үдэр бүри бригадануудай үйлэбэриин зүблөөн үнгэргэгдэжэ, хүдэлмэриин үдэрэй дүнгүүд зүбшэн хэлсэгдэдэг. Мүн дотоодын ба уласхоорондын байдал тухай, үбһэ хуряалгын кампаниин зорилго тухай хөөрэлдөөнүүд саг үргэлжэ үнгэргэгдэдэг.

Өөһэдынгөө зорилгонуудые һайнаар ойлгоһон колхознигууд ниитынгээ адуу малда бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхын түлөө оролдосо ехэтэйгээр хүдэлмэрилнэ. Сабшалан дээрэ хамта 200 гаран хүн ажаллана. Тэдэнэр үүр сайжа байхада ажалдаа гараад, харанхы болотор хүдэлмэрилдэг юм. Сенокосилкын машинистнууд Перевалов, Назимов, Лапин, Шильников болон бусад үдэрэйнгөө даабариие 120—130 процент дүүргэжэ, ажалай үндэр бүтээсэ харуулна. Хуряалгын эхилһэнһээ хойшо тэдэнэр туд бүриин 100-гаад гектар үбһэ сабшаа. Гар хажууршад ажалайнгаа нормонуудые дүүргэдэг ба үлүүлэн дүүргэдэг байна. Тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэриие богони болзор соо дүүргэхын түлөө бригадануудай хоорондо социалистическэ мүрысөөн дэлгэрэнхэй. Тус мүрысөөндэ нүхэр Бузинай хүтэлбэрилдэг һүнэй-товарна фермын үбһэшэд шалгаран ябана. Тус бригада 2000 гаран центнер үбһэ һайн шанартайгаар хуряажа, сомоод байна.

ВКП(б)-гэй айкомой ба аймгүйсэдкомой тогтоолоор соносхогдоһон ударна арбан хоногой турша соо, июлиин 25-һаа августын 5 хүрэтэр энэ колхозой колхознигууд үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллажа, үдэр бүри 1000 гаран центнер үбһэ һурилдэг байгаа. Һаяхан ВКП(б)-гэй айком ба аймгүйсэдком социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүдые хаража үзөөд, үбһэ хуряалгада һайн показательнуудые туйлаһанайнь түлөө тус колхоздо дамжуулгын Улаан туг барюулба. Амжалтаараа урмашаһан колхознигууд үбһэ хуряалгаяа түргэнөөр дүүргэжэ, ниитынгээ адуу малда бардам хүрэхэ һайн шанартай тэжээл бэлэдхэхын түлөө улам дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаад, тэрээнээ нэрэтэй солотойгоор дүүргэжэ байна.

Г. Очиров.

Дунда һургуулинууд слошорно

Республика доторнай дунда һургуулинууд жэл ерэхэ бүри олошорно. БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолоор Заиграйн аймагай Верхне-Талецка, Тарбагатайн аймагай Ехэ-Куналейн, Мухаршэбэрэй аймагай Суулгын, Хориин аймагай Хасууртайн, Улан-Удэ городой № 10 ба Кяхта городой бурят долоонжэлэй һургуулинууд 1951 оной сентябриин 1-һээ дунда һургуулинууд болгогдохонь. Тус һургуулинууд һуралсалай шэнэ жэлэй эхилтэр һуралсалай педагогическа хэрэгсэлнүүдээр, лабораторно түхеэрэлгэнүүдээр ба библиотекэнүүдынь номуудаар хангагдаха юм. Мэргэжэлтэй багшанар шэнээр эмхидхэгдэһэн дунда һургуулинуудта хүдэлмэрилхэ байна.

Депутат хүгшэнэй оролдосотой ажал

...рүүнын аймагай Соведэй депу...т нүхэр Фоминагай хүдэлмэ...дэг бригада Ворошиловай нэ...мжэтэ колхоздо тэжээл бэлэд...хээр түрүүлжэ ябана. Нүхэр Фомина үндэр наһатайшье һаа, үбһэ хуряалгын түрүүшын үдэрһөө ...хүүр барижа, үбһэ сабшалгада ...на һэн. Үдэр бүриингөө нормые ...130 процент хүрэтэр дүүргэ... бригадынгаа бусад гар ха...уршадта ажалай эрхим үльгэр ...жээ харуулна. Тэрэшэлэн нүхэр Фомина колхознигуудай дунда ...ционно-ниитын хүдэлмэри ...дадаг юм. Өөрынгөө депутат...эй үнэтэ үгөөр бригадынхидые ...олдосото ажалда зоригжуулна. ...эйнь ашаар колхознигуудай ...лай бүтээсэ нилээд дээшэлээ. ...эр Фомина гансашье колхозни...удта бэшэ, мүн колхозой ба сельсоведэй хүтэлбэрилэгшэдтэ үнэтэ заабари, туһаламжа үгэдэг юм.

—Бага наһанһаа хойшо би баяшуулай хүдэлмэри хэжэ, үдэр һүниие мэдэнгүй ажаллаа һэм. Тэрэ ажални намда ямаршье үрэгүй, гансал кулагуудай аша туһада хэгдэдэг байгаа. Мүнөө өөрынгөө ажалай колхозойнгоо аша туһада нэмэри болодог байһандань тон ехээр баярладагби. Өөрынгөө ажалай гансашье колхоздо бэшэ, мүн агууехэ Эхэ орондомни, эб найрамдалай хэрэгтэ нэмэри болохо байһаниие мэдэрхэдээ улам һайнаар ажаллаһайб гэжэ һанагшаб,— гэжэ нүхэр Фомина колхознигуудта хэлэдэг. Аймсоведэй депутат нүхэр Фомина колхознигуудайнгаа этигэлые иигэжэ харюулна.

В. Маханчеев.

„СОВЕТСКЭ БУРЯТ-МОНГОЛ" ГЭЖЭ ДОКУМЕНТАЛЬНА ФИЛЬМ ЗОХЁОГДОХОНЬ

Советскэ Бурят-Монгол болбол ...ралһаа эхилээд Яблонай шэлэ ...тэр уужам ехэ, барагдашагүй ...тай газарые эзэлнэ.

Агууехэ Октябрьска социалисти...эй революциин ашаар сүлөөтэ ...ай өөрынгөө оюун ухаанай ...байдалда, экономическа хүг...дэ айхабтар ехэ илалтануу... туйлаа.

Советскэ засагай жэлнүүдтэ ...р ехэ хубилалтанууд хэгдээ гээ... Харанхы мунхаг сагай хара ...эр хүшэгдэһэн хуушанай бай... үндэһөөрөө үгы болоо. Түрүү ...алистическэ ажахы, эрдэм ..., соёл гэгээрэл, шэнэ куль... ажабайдал байгуулагдаа. Фабрика, заводууд, колхоз, сов..., машинно-тракторна стан..., һургуулинууд культурын, ...ын ордонууд республикадам... хаа хаанагүй урган хүгжөө.

Социалистическэ Бурят-Монгол — Агууехэ советскэ ороной ...инь, тэрэнэй агалаг һайхан, ...а баян хубинь мүн. Олон ... малнууд, барилгын эрхим ..., шулуу нүүрһэн, үнэтэ зага..., элдэб металлнууд, үнгэ бү... ангууд манай газар дайдаар, ... уулаар, ой тайгаар, уһан го... элбэг. Арадай хэрэгтэ, Эхэ ...ойнай хүгжэхэ хэрэгтэ, ма... орондо коммунизм байгуулха ... элэ баялигууд хандуулагдаа...

Республикымнай амжалтанууд ... ехэ: Манай илалтануулай ... һайхан талань социалистическэ Эхэ орондоо, большевистскэ партидаа, агууехэ вождь И. В. Сталиндаа үнэн сэхэ, арадай хэрэгэй түлөө оролдодог шэнэ хүнүүдэй, шэнэ кадрнуудай ургажа гараһан ябадалда байна. Промышленность ба хүдөө ажахын суута стахановецуудай, Социалистическэ Ажалай Геройнуудай, Эхэ оронойнгоо түлөө байлдаанда баатараар тэмсэһэн суута хүбүүдэй, эрдэмтэдэй, инженернүүдэй, уранзохёолшодой, багшанарай, артистнуудай, уранзураашадай, арадта үнэншөөр алба хэгшэдэй алдарта хэрэгүүдэнь манай хүгжэлтэдэхи илалтын хуудаһанууд дээрэ алтан үзэгүүдээр бэшэгдэһэниинь мэдээжэ.

Бурят-Монгол урдань хаанта империин эгээн гээгдэнги тулюур заха газар байһан аад, мүнөө Ленин — Сталинай партиин, советскэ правительствын, нүхэр И. В. Сталинай эсэгэ ёһоной энхэрхы анхаралай ашаар, агууехэ ород арадай ахадүүгэй халуун туһаламжаар түрүү социалистическэ республика болоо.

Кремль соо болоһон Бурят-Монголой ажалшадай түлөөлэгшэдтэй уулзалга дээрэ нүхэр В. М. Молотов иигэжэ хэлээ һэн:

«Бурят-Монголой республика — Советскэ Союзай эгээн холын республика юм. Тиигэбэшье, Москваһаа эгээн холын энэ республикада советскэ засаг, манай ленинскэ парти хододоол анхаралтайгаар хандадаг байгаа, Бурят-Монголой республикын тогтоһон анхан түрүүшын үдэрһөө хойшо мүнөө хүрэтэр нүхэр Сталин өөрөө саг үргэлжэ анхарал табидаг байна».

Иимэһээ Бурят-Монголой ажалшад «Сталин — манай наран, Сталин — манай жаргал» гэжэ үнэн зүрхэнһөө хододоо юрөөн дууланад.

«Советскэ Бурят-Монгол» гэжэ документальна фильм болбол манай республикын хүгжэлтые, ленинско-сталинска национальна политикын ашаар тэрэнэй туйлаһан гайхамшагта һайхан амжалтануудые харуулха юм. Иимэһээ энэ фильм манай арадай формоороо национальна, удхаараа социалистическэ искусствын үнэтэ зүйл болохо. Фильмын сценариинь уранзохёолшо Ц. Галсанов, Сталинска шангуудай лауреат Е. Учитель хоёр бэшэһэн байна.

Сценариин ёһоор «Советскэ Бурят-Монгол» гэжэ кино манай республикын столица Улан-Удэһээ эхилхэ юм. Кино харагшадай урдань столицын уужам, наранай ялагар гэрэлээр, сэл ногоон модонуудаар шэмэгдэһэн үйлсэнүүд, талмайнууд харагдаха. Республикын тогтоһоор 28 жэл болоһоной һайндэр эндэ үнгэргэгдэхэеэ байба. Гоё һайханаар хубсалһан хүнүүд Улан-Удэ тээшэ зорижо, поездоор, пароходоор, самолёдоор, машинаар, морёор табилуулнал. Республикын городуудһаа, хүдөө нютагуудһаа һайндэртэ хүрэхэеэ яаран ябаһан хүнүүд гэжэ сценариһаа мэдэгдэнэ. Ирагуу һайхан дуунуудай, уран гоё хүгжэмэй аялгын зэдэлмэ абяан доро һайндэрлэлгэ эхилнэ. Ажалшадай сэнгэлгэн, спортивна нааданууд, сур харбаан, бүхэ барилдаан, урилдаан болоно, ёохор нарьяна.

Энээнэй һүүлээр манай республикын аймагуудай, городуудай түрүү хүнүүд, тэдэнэй героическа ажалынь харуулагдана. Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой амжалтанууд, энэ колхозой суута хүнүүдэй хүдэлмэринь харуулагдаха. Мүн Кяхтын, Заиграйн, Хойто-Байгалай, Баргажанай, Иволгын, Мухаршэбэрэй ба бусад нютагуудай малшадай, таряашадай ажалынь, тэдэнэй сүлөөтэ ажабайдалынь элеэр харуулагдаха юм.

Үргэн уужам поли, сабшалан заха хизааргүйгөөр зэнхын нэмхынэ. Атар тарган үхэр малнууд, солдёон, дошхон адуу морид, олон мянган хони ямаад хушуутан ябажа, баян дайдын бахархама ургасатай ногоон соогуур бэлшэнэд. Алтан колосоо даажа ядан, иишэ тиишээ найгалзан, далайн долгин мэтээр эбхэрһэн халюурма тарялан харагдаха.

Колхозно шэнэ центрнүүд, шэнэ байшангууд, малай болбосон байранууд олон. Хүдөө ажахые индустриин түхэлтэй болгоһон элдэб машинанууд — тракторнууд, самоходно комбайнууд, хүдөө ажахын түрэл бүриин техникэ элбэг.

Эдэ бүхы баялигуудые советскэ хүнүүд байгуулаа. Тэдэнэй баатар ба хүхюун ажалынь, ажабайдалынь тодорхойгоор харуулагдаха. Суута малшадай ажалтай, таряашадай амжалтануудтай, МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй хэрэгүүдтэй кино харагшад танилсаха байна.

Кино харагшадай урдань Кяхта, Городок, Бабушкин городуудай панораманууд нээгдэжэ, ажахын ба культурын тэндэхи шухала шухала һалбаринууд харуулагдаха. Документальна фильм болбол Байкалые, тэрэнэй баялигые, үзэсхэлэнтэ һайхан байгаалиие, тэндэ хүдэлмэрилдэг алдарта загаһашадай ажабайдалые тэрэшэлэн үргэнөөр харуулха зорилго табина.

«Советскэ Бурят-Монгол» гэжэ кино соо республикын центр Улан-Удэ, столицын промышленна предприятинууд, культурын газарнууд, һургуулинууд ехэ һуури эзэлхээр хараалагданхай. Манай гигант — Ленинэй орденто паровозо-вагонно завод, тэндэ хүдэлмэрилдэг стахановецууд, республикын институдууд, театрнууд, манай эрдэмтэд, уранзохёолшод, багшанар, артистнар, уранзураашад, тэдэнэрэй хэжэ байһан хүдэлмэри тодорхойгоор харуулагдаха.

Иимэһээ документальна фильм болбол манай республикын хүгжэлтые, промышленностиин, хүдөө ажахын, культурын амжалтануудые үргэнөөр харуулжа, советскэ Бурят-Монголдо болоһон гайхамшагта ехэ социалистическэ хубилалтануудай һүртэй һайхан картиные нээжэ, советскэ хүнүүдэй зүрхэ баярлуулхань мэдээжэ.

Бүхы советскэ арад болбол коммунизмын агууехэ барилганuудта халуунаар туһална. Энэ бүгэдэарадай хэрэг соо социалистическэ Бурят-Монголой ажалшадай оруулһан хубиие харахабди. Тэрэ барилгануудта манай республика барилгын эрхим модонуудые эльгээнэ. «Коммунизмын агууехэ барилганuудта», «Главна Туркменскэ каналай барилгада» гэһэн гаршагтай эшелонууд баруун тээшээ зура һүрэн ошохонь киногой һүүлшын кадрнууд соо харуулагдаха байна. Эб найрамдалай вахтада жагсаһан ажалшад мүн эндэ харуулагдаха юм.

Культурын, искусствын, промышленностиин, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн дээрэ «Советскэ Бурят-Монгол» гэжэ документальна фильмын сценариинь зүбшэн хэлсэгдэжэ, гол түлэб һайн сэгнэлтэ абаба. Энэ фильмые байгуулха хүдэлмэри мүнөө эхилээд байна. Зарим кадрнуудынь абтагдажа эхилээ. Советскэ Бурят-Монголые харуулһан фильмые байгуулха хэрэгтэ «Ленфильм» гэжэ Ленинградай Ленинэй орденто киностудиин творческо хүдэлмэрилэгшэд, режиссёр-постановщик нүхэр Я. Фрид, главна операторнууд, Сталинска шангуудай лауреадууд нүхэд М. Магид, Л. Сокольский, режиссер нүхэр Ю. Музыкант, звукооператор, Сталинска шангуудай лауреат нүхэр А. Шаргородский, уранзурааша нүхэр Савостин, операторнууд нүхэд Завьялов, Зозулин ба Фомин гэгшэд хабаадана. Хүгжэмыень Ленинградай композитор нүхэр Пащенко бэшэхэнь.

Бүтээгдэжэ байгаа «Советскэ Бурят-Монгол» гэжэ үнгэтэ документальна фильм гаргахые манай республикын ажалшад ехэтэ хүлеэжэ, уран гоё, гүнзэгы идейнэ удхатай фильм зохёон байгуулхыень «Ленфильмын» шадабаритай творческо хүдэлмэрилэгшэдтэ ехээр найдана.

Ц. Дамдинжапов.

США-гэй президент г-н Трумэн ба СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. М. Шверник хоёрой посланинуудые абалсаhан тухай гадаадын хэблэлэй мэдээсэлнууд

ХИТАД

ПЕКИН, августын 9. (ТАСС). Бүхы центральна газетэнүүд США-гэй президент Трумэн ба СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Шверник хоёрой абалсаhан, США-гэй сенадай ба түлөөлэгшэдэй палатын хамтадаа абаhан резолюциин ба СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй харюугай резолюциин посланинуудай текстнүүдые эли газарта томо гаршагтайгаар толилhон байна.

ПОЛЬША

ВАРШАВА, августын 9. (ТАСС). Польско газетэнүүд США-гэй президент Трумэн ба СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. М. Шверник хоёрой абалсаhан посланинуудые эли газарнуудта толилоо.

«Трибуна люду» ба «Жице Варшавы» гэжэ газетэнүүд посланинуудые абалсаhан ябадалда зорюулhан түрүү бэшэгүүдые толилhон байна.

«Москваhаа эб найрамдалай шанга голос үшөө дахин дуулдаба, — гэжэ «Трибуна люду» газетэ бэшэнэ. — Президентын посланида СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Шверникэй үгэhэн харюу ба СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй резолюци болбол американо-советскэ харилсаануудые hайжаруулха, арадуудай хоорондо эб найрамдал бэхижүүлхэ ба батажуулха тодорхой зам заажа үгэбэ. Энэ зам хадаа арсалдаата асуудалнуудые эбэй ёhоор гуримшуулха, гүрэнүүдэй хоорондо зэбсэгтэ хүсэнүүдые хэрэглэлгэhээ арсаха, арадуудай хоорондо экономическа ба культурна хани харилсаа хүгжөөхэ ябадал хараалhан Эб найрамдалай Пактые табан гүрэнэй хоорондо баталха ябадал мүн.

Табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталха тухай асуудал тушаа СССР-эй Верховно Соведэй резолюци хадаа арадуудай хоорондохи эб найрамдалай ба хани барисаанай сталинска политикын шэнэ, эли тодо гэршэнь мүн, Советскэ правительство тус политикые хэлбэришэгүйгөөр ябуулна. Энэ политика хадаа коммунизм байгуулгын асари ехэ, амгалан ажал эрхилжэ байгаа Советскэ Союзай арадуудай, мүн тэрэшэлэн дэлхэйн бүхы арадуудай, тэрэ тоодо американска арадай интересүүдтэ ба эрмэлзэлгэнүүдтэ харюусаха байна.

Американска правительство болбол арадуудай бодото зан байдалые, США-гэй олонхи хүн зоной зан байдалые тухайлна. Эгээ иимэhээ тэрэ хадаа өөрөө эб найрамдалай политика ябуулжа байhан хэбэртэйгээр хооhон мэдүүлгэ хэнэ. Теэд политикада үгэнүүд бэшэ, харин бодото ябуулганууд удха шанартай бшуу. Тиин бодото ябуулганууд хадаа США-гэй правительство эб найрамдалай политикые урданшье хойшо татадаг байгаа, мүн мүнөөшье дайнда бэлэдхэлые үдэрhөө үдэртэ ехэдхэжэ, хүсэтэйгөөр ябуулжа байна, агрессиин ба сэрэгэй авантюра-нуудай замаар үдэрhөө үдэртэ улам саашаа дабшажа ябана гэжэ гэршэлнэ.

Советскэ Союзай зүгhөө уласхоорондын бүхы уялгануудые нигтаар бэелүүлэн, худалдаа наймаа үргэдхэлгые ба арадуудай хоорондоо дүтэ болохо ябадалые бүхы хүсөөрөө дэмжэжэ байхадань, США-гэй правительство Советскэ Союз ба арадай демократиин оронууд тушаа элитээр ба официальнаар дискриминаци хэжэ, тэрээнhээ дулдыданги оронуудые дискриминациин энэ политика эрхилхэ ябадалда баадхажа байhан баримтые нюухын аргагүй.

Баримтанууд хадаа иимэ байна. Эдэ баримтанууд болбол Трумэнай послани доторхи найдуулгануудые эрид буруутуулна, эдэ баримтанууд хадаа иимэ ушараар далдалха гээшэ бэрхэтэй. Арадууд эдэ баримтануудые улам бүри эли тодоор хаража, өөhэдынгөө тобшолонуудые хэнэ...

Польско арад СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй резолюци ба нүхэр Шверникэй харюу хадаа эб найрамдал бэхижүүлхэ ба батажуулха хэрэгтэ Советскэ Союзай оруулhан шэнэ, томо оруулалта мүн гэжэ хараад, халуунаар амаршална.»

«Жице Варшавы» гэжэ газетэ Трумэн ба Шверник хоёрой посланинуудые абалсаhан тухай иигэжэ бэшэнэ:

СССР ба США хоёрой хоорондохи харилсаануудта шэнжэлэл хэгдэhэн СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй простой, тодо hонор ба үнэн сэхэ харюу болбол уласхоорондын байдалай шангадаhанай бодото шалтагаануудые элирхэйлжэ, эб найрамдал бэхижүүлхэ зам заана.

Кореядэ боложо байгаа дайнда олон залуушуулаа алдаhан американска арад агрессиин политикын ямар юумэн тээшэ абаашажа ябаhаниие тус дайнай жэшээ дээрэhээ мэдэжэ абаhан байна. Американска арадые үнэнhөө холодуулхын тула американска пропагандын эрхилжэ байгаа антисоветскэ хардалганууд hандаржа эхилээ. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй резолюци хадаа эдээнэй үндэhэнүүдые таhа сохихо ехэхэн сохилто мүн

БОЛГАРИ

СОФИЯ, августын 9. (ТАСС). Болгарска бүхы хэблэл болбол президент Трумэн ба СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. М. Шверник хоёрой абалсаhан посланинуудай текстые толилоо.

Газетэнүүд болбол энэ асуудалда түрүү бэшэгүүдые зорюулна.

«Работническо дело» гэжэ газетэ «Эб найрамдалай хэрэгэй түлөө» гэhэн гаршагтай түрүү статья соогоо иигэжэ бэшэнэ:

Дальна Востогто американска империализмын элитэ агресси хэжэ орohоной, Баруун Германиин ба Японииe ехээр зэбсэглэжэ ба дэлхэйн шэнэ дайнда галзуу түргэнөөр бэлэдхэжэ орohоной эсэстэ hүүлэй hарануудай туршада уласхоорондын оршондо тохёолдоhон шанга байдалые хараадаа абахада, эдэ документнүүд онсо ехэ удхашанартай. СССР-эй Верховно Соведэй Президиум, тэрээнтэй хамта эб найрамдал хүсэгшэ бүхы хүн түрэлтэн хадаа советскэ арадта хандаhан американска конгрессэй хандалгые амаршална. Гэбэшье, гансахан декларацяар эб найрамдал бэхижүүлжэ болохогүй, США-гэй правительство эб найрамдал нээрээhээ хүсэнэ, тэрэ хадаа уласхоорондын байдалые hайжаруулха тушаа тодорхой хэмжээнүүдые абахаар бэлэн байна гэжэ советскэ арадай, мүн бусад бүхы арадуудай этигэмээр бодото хэрэгүүд хэрэгтэй гэжэ тэмдэглэхэ шухала. Теэд тиимэ хэрэгүүд байхагүй, харин Холбоото Штадуудай правительство болбол Советскэ Союз ба арадай-демократическа оронууд тушаа дискриминациин политика, дэлхэйн шэнэ дайнда бэлэдхэлгын ба тэрэниие hүжэрөөлгын политика ябуулжа байна гэжэ тодоор гэршэлhэн тон олон баримтануудые харуулжа болохо байна, эдэ баримтануудай зариманиинь СССР-эй Верховно Соведэй резолюци дотор заагдаhан. Мандан бадарhан түрүүшынгээ үдэрhөө эхилэн арадуудай хоорондын хани барисаанай ба эб найрамдалай түлөө эсэшэгүйгөөр тэмсэжэ байгаа Советскэ Союз иигэжэ тоолоно:

1. Табан ехэ гүрэнүүдэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталха, эб найрамдал бэхижүүлхые хүсэгшэ бусад гүрэнүүд тэрээндэ хамжажа болохо;

2. Уласхоорондын харилсаануудай бүхы hалбаринуудай талаар Советскэ Союз тушаа хэгдэжэ байгаа дискриминациие зайлуулха.

Бүхы дэлхэйн бүмбэрсэгэй олон миллион хүнүүд эб найрамдалай хэрэгые өөhэдынгөө гарта улам зоримгойгоор абажа, эдэ дурадхалнуудые дэмжэнэ, Холбоото Штадуудай арадшье эдэ дурадхалнуудые дэмжэн, Кореядэ боложо байгаа шуhата дайниие зогсоохын түлөө, американска сэрэгүүдые Кореяhээ гаргахын түлөө, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түлөө, Советскэ Союзтай хани барисаатай байхын түлөө өөрынгөө голосые улам шангадхана.

США

НЬЮ-ЙОРК, августын 8. (ТАСС). США-гэй президент Трумэнэй ба СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. М. Шверникэй хоорондо посланинуудые абалсаhан ябадал Холбоото Штадуудта ехэ hонирхол түрүүлхэбэ.

Олохон үдэрэй турша дотор гүрэнэй департаментын сотрудникууд США-гэй болон СССР-эй арадуудай хоорондохи эб найрамдалай тухай конгрессэй резолюци ба Трумэнай послани толилоогүй гэжэ советскэ хэблэлые гэмнэhэн байгаа. Н. М. Шверникэй харюугай ерээдүй байхада, США дотор тэдэ документнүүдэй удхые арадай оройдоол нэгэ процентhээ үсөөниинь мэдэhэн байжа болохо юм.

Конгрессэй резолюциие ехэ удхашанартай гэжэ тоолоогүй ушарhаа, американска газетэнүүдэй нэгэниинше түлөөлэгшэдэй палатын резолюциин текстые толилоогүй. «Нью-Йорк таймс» ба «Нью-Йорк геральд трибюн» газетэнүүд эли бэшэ газарнуудтаа богони мэдээсэлнүүдые толилоо, ехэ городуудтахи бусад газетэнүүд тэрэниие оройдоошье анхараагүй.

Н. М. Шверникгтэ июлиин 7-до Трумэнай эльгээhэн бэшэг тухай президентын канцеляриин мэдээсэл хожомынь толилогдоо. Энээниень американска хэблэл конгрессэй резолюцидал адляар угтаhан байна. Гансахан «Вашингтон пост» тэрэнэй текстые толилоо. «Нью-Йорк таймс» ба «Нью-Йорк геральд трибюн» газетэнүүд тэрэнэй гансахан богони удхые толилоод, хизаарлаа. «Нью-Йорк уорлд телеграмм энд сан», «Нью-Йорк пост» ба «Бальтимор сан» газетэнүүд нэгэшье үгэ толилоогүй.

Провинциальна газетэнүүд эдэ документнүүдтэ үшөө бага анхарал хандуулна.

Мүнөө Шверникэй харюугай текстые «Нью-Йорк таймс» газетэ, мүн «Стар», «Ньюс», «Вашингтон пост» гэжэ вашингтонско газетэнүүд толилоо. Тэрэнь советскэ хараа бодолые «харуулхаар» бэлэн байна гэжэ пропаганда хэхын тулада энэ баримтые ашаглаха зорилгоор, гүрэнэй департаментын заабаряар хэгдэhэниинь лабтай.

Бусад газетэнүүд текстые толилоогүй. Харин Советскэ Союзай адресаар дайсан харша, хардалгын үгэнүүдээр тайлбарилан, тус текстые дэлгэрэнгыгээр толилhон байна.

Президент Трумэнда нүхэр Н. М. Шверникэй эльгээhэн посланиин удхашанарые багадхаха гэжэ hэдэhэн США-гэй гүрэнэй департамент болбол августын 7-до хэблэлдэ тусхай дэлгэрэнгы мэдүүлгэ толилоо, тэрээн соогоо, Советскэ Союзай hанамжануудые гутаан муушалха гэжэ hэдэhэн байна. Эб найрамдал бэхижүүлхэ талаар табан гүрэнэй Пакт баталуулха тухай дурадхалые буруушаана, тиихэдээ Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин ба тэрэнэй Уставай байhан ушарhаа, иимэ Пакт үлүү гэжэ шалтана.

США-гэй гүрэнэй департаментын мэдүүлгэ ба американска хэблэл хадаа Шверникэй послани болон Верховно Соведэй Президиумэй резолюци тушаа hаналаа хэлэхэеэ ехээр зайсана. «Эб найрамдалда дуратай ямар шалтагаанаар» США-гэй правительство агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Советскэ правительствын дурадхалые мүнөө хүрэтэр буруушаажа байнаб гэhэн асуудал харюугүй үлэнэ.

Советскэ Союз тушаа Холбоото Штадуудай хэhэн дискриминационно хэмжээ-ябуулганууд тушаа советскэ резолюци соо дурсагдаhан баримтануудые, мүн американска конгрессэй хамтарhан резолюци абаhанай hүүлээр зарим хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлhэн баримта дуугай орхигдоно.

США ошохо визэнүүдые советскэ культурын ажал-ябуулагшадта үгэхэеэ американска засагаархидай зүгhөө саг үргэлжэ арсаhан ба США ошохо зүбшөөл абаhан байгаашье hаань, тэдэниие намнан ябуулhан баримтанууд СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй резолюци соо тэмдэглэгдэhэн байгаа, тиин эдэ баримтанууд дуугай орхигдоно. США-гэй гүрэнэй департаментын мэдүүлгэ ба газетэнүүдэй шэнжэлэгшэд болбол 1937 ондо СССР-эй ба США-гэй хоорондо баталагдаhан худалдаа наймаанай хэлсээе Холбоото Штадуудай хэhэн тухайшье болоодhан, мүн США-hаа экономическа ба финансова туhаламжа гэжэ абадаг оронуудай зүгhөө СССР-тэй ба арадай демократиин оронуудтай худалдаа наймаа хэхыень эсэргүүсэхээ гэжэ хараалhан хуулиие энэ оной июниин 2-то США-гэй конгрессэй абаhан баримтануудые дуугай орхино.

Залуушуулай ба студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн фестиваль дээрэ

БЕРЛИН, августын 9. (ТАСС). Мүнөөдэр залуушуулай ба студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн фестивальда хабаадагшад «Басагадай уласхоорондын үдэрые» тэмдэглэжэ байна. Энээнтэй дашарамдуулан Берлиндэ асари ехэ демонстраци болоо, тэрээндэ немецкэ басагадтай хамта, гадаадын 6 мянга гаран делегатканууд хабаадаа. Үглөөнэй 9 часта демонстранткануудай колоннонууд Фридрихстайн райондохи нээмэл сценэ тээшэ ошобо. Эндэ 50 мянга гаран басагад суглараа.

Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын Демократическа федерациин генеральна секретарь Мари-Клод Вайян-Кутюрье сугларагшадые амаршалба.

Вайян-Кутюрьегэй дурадхалаар, митингдэ хабаадагшад хадаа фашизмда ба дайнда эсэргүү тэмсэлдэ наhа бараhан эхэнэрнүүд ба басагадай дурасхаалые хүл дээрээ бодожо ёhолбо.

Франциин басагадай Союзай генеральна секретарь Рене Венезе болбол МДФЖ-гэй түрүүлэгшэ Эжени Коттоной амаршалгые уншаа. Митингдэ хабаадагшад амаршалгые халуунаар угтаба.

Өөрынгөө эрхэ сүлөө ба бэеэ дааха байдалай түлөө тэмсэжэ байгаа корейскэ арадай үмэнэhөө амаршалга хүргэhэн корейскэ партизанка Лу Сун Ним гэгшын трибуна дээрэ гарахадань, митингдэ хабаадагшад нэрьемэ овацяар угтаба. Агууехэ Сталинай хүндэлэлдэ юрөөл табиhан Лу Сун Нимэй түгэсхэлэй үгэнүүд бүхы сугларагшадай нэрьемэ овацяар угтагдаа. «Сталин! Сталин мандаха болтогой! Хани барисаан! Эб найрамдал!» гэhэн хашхаралдаанууд элдэб хэлэнүүд дээрэ тала бүриhөө дуулдаба.

Митинг дээрэ Францийн, Италиин, Иранай, Германиин ба Хитадай басагадай түлөөлэгшэд үгэ хэлэжэ, эб найрамдалай түлөө эдэ оронуудай залуушуулай тэмсэл тухай хөөрэбэ.

Вьетнамай басаган Тан трибуна дээрэ гараба. Президиумдэ hуужа байhан Раймонда Дьендэ ошоод, тэрэниие үнэн сэдьхэлhээ таалажа, эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ Францийн залуушуултай нэгэн hаналтай байhанаа мэдүүлээ.

Митингын түгэсхэлдэ, советскэ залуушуулай түлөөлэгшэ Ольга Каверзнева үгэ хэлэбэ. Эб найрамдалай түлөө олон миллион тэмсэлшэдэй хүсэнүүд — манай хүсэнүүд үдэр бүри урган бэхижэхэ юм гэжэ бидэнэр батаар найданабди, — гэжэ тэрэ хэлэбэ,—«Эб найрамдал сахилгын хэрэгые арадуудай өөhэдынгөө гарта абажа, тэрэниие эсэстэнь хүрэтэр аршалан хамгаалаа hаань, амгалан байдал сахигдаха ба батадхагдаха» гэhэн агуу ехэ Сталинай үгэнүүд бидэниие хододоо тэмсэлдэмнай зоригжуулна. Советскэ залуушуулай делегаткын түгэсхэлэй үгэнүүд нэрьемэ альгаташалгаар угтагдаа.

Тэрэнэй hүүлээр МДФЖ-гэй генеральна секретарь Мари-Клод Вайян-Кутюрье эб найрамдалай түлөө эрэлхэг тэмсэлшэ 9 басагадта МДФЖ-гэй хүндэтэ бэлэг эб найрамдалай гулабхаа зураатай, энгэр дээрэ зүүхэ алтан значогуудые барюулаа. Хүндэтэ иимэ значогуудаар шагнагдаа гэбэл: Лу Сун Ним (Корея)—тэрэ шархатаhан олон боецүүдэй ами абарха үедөө эрэлхэг зориг харуулhанайнгаа түлөө Корейскэ Арадай Демократическа Республикын Геройн нэрэзэргэдэ хүртэhэн, нэгэ үдэр соо 80 хүниие абарhан байна; Раймонда Дьен (Франци) — Вьетнамдахи французска колонизаторнуудта эльгээгдэхэ буу зэбсэгүүдые тээжэ ябаhан поездын урда рельс дээрэ хэбтэhэн байна. Эб найрамдал хамгаалха ажалябуулгынгаа түлөө Раймонда Дьен түрмэдэ хаагдахаар сүүдлэгдээ; Троунг Ти Ксин (Вьетнам) — ударница-хүдэлмэришэн. Тэрэнэй хүдэлмэрилдэг цех түсэбөө 437 процент дүүргээ, тэрэнэй түлөө президент Хо Ши Минэй өөрынь бэшэhэн амаршалгын бэшэг абаа; Парване Ширини (Иран), — 1951 оной июлиин 15-да Тегеранда эб найрамдал хамгаалгын лозунг доро болоhон демонстрацида хабаадагшадые буудаhан правительственна танкнуудай урдаhаа угтажа ошоо. Танкда дарагдажа, тэрэнэй хүлнүүдынь гэмтээгдээ; Гильда Саади (Тунис), — Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада 5 мянган хүнэй гар табюулаа; Соррел Льюис (Англи) Лидс городой хүдэлмэришэн, Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада 3 мянган хүнэй гар табюулаа; Нади Моллинелли (Итали), полицейскэ хэhээлтын боложо байбашье, Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада 2 мянган хүнэй гар табюулаа; Гун Экбратт (Швеци), Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада 1655 хүнэй гар табюулаа; Галина Шарлинская (Польша), «Габьяануудай түлөө мүнгэн крестын» кавалер түрүү хүдэлмэришэн, залуушуулай ба студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн гурбадахи фестивалиин хүндэлэлдэ нормоёо саг үргэлжэ 180 процент дүүргээ.

Эб найрамдалай түлөө тэмсэлшэдтэ, митинг дээрэ байгаагүй иимэ басагадта МДФЖ-гэй хүндэтэ бэлэгүүд олгогдоо гэбэл: Амума Басри (Ирак). Эхэ оронииень империалистнуудай эзэмдэлгэдэ эсэргүү протестын демонстрацида 1948 ондо хабаадаhанай түлөө, Эб найрамдал хамгаалха ажалябуулгынгаа түлөө наhан соогоо түрмэдэ хаагдахаар сүүдлэгдээ; Биби Дэлджит Притам Синг (Инди), Стокгольмско уряада 4 мянган хүнэй гар табюулаа, Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада 27 мянган хүнэй гар табюулаа.

Митингдэ хабаадагшад дэлхэйн бүхы оронуудай басагадта ба эхэнэрнүүдтэ хандаhан хандалгын текстые нэгэн hаналаар баталан абаба.

Хандалга соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Хани нүхэд! Бүхы дэлхэй дээрэхи эгэшэ дүүнэр!

Манай баярые, ерээдүйдэ этигэдэг манай этигэлые эб найрамдал тээшэ манай халуун ... гые иишэ асархын тула ... лын оронуудhаа Берлин ... басагад — дэлхэйн эльгэ... нүүд бидэнэр, хани барисаа... үдэртэ, бүхы дэлхэй дээрэ... хани нүхэдөө амаршална...

Кореяын баатарлиг эгэш... нэртээ, — хэрэгэй шэрүүн... зар дайнда хохидоhон ... алдарта оронойнгоо газ... рэ дайнда наhа бараhан ... зуугаад мянган хүбүүдэй ба... ханинарта гүн гүнзэгы дур... лалай үгэнүүдээр хандана... дэнэй арадай гасалан зоб... түргөөр эсэс табихын тула... нарта манай инаг дуратай... нартай хани харилсаатай ... ди гэжэ найдуулнабди.

Бүхы дэлхэйн басагад, ... дундаhаа олохон хүнүүд ... дарлалтын хойшолонгоор ... шоггүй олон гасалан зобо... жэ байна, тиин хэн бүх... иигэжэ хэлэнэбди:

Ажа амидарал гээшэ ... гоё hайхан байжа болохо ... най дуунуудые ба ажалые ... гэрэлтүүлжэ болохо юм. ... саг манай мэдэжэ байна, ... дуудай шуhа адхаруулан ... даг булэг хүнүүдэй ... дайнай хара үүлэнүүдые ... гөөр үгы хэхэ хэрэгтэй ... Энээнэй тулада, бүхы ... басагад бидэнэршье хүсэ... дүүлхэ ёhотойбди.

Ажаhуухые бидэнэр хүс... Бидэнэр бүгэдөөрөө эб на... туйлахабди. Агуухэ табан ... хоорондо Эб найрамдалай ... баталуулхые хараалhан ... амжалтатайгаар бэелүүлхы... да өөhэдынгөө түрэлхидтэй, ... дүүнэртэй, эгэшэ дүүнэртэй ... нэгэдхэе, ушарынь энэ Пакт ... зол жаргал тухай манай ... бодолой бэелүүлэгдэхэ ... hайхан болохо ябадалай ... ри мүн.

Эб найрамдалай ба хани ... саанай түлөө тэмсэгшэ ба... уласхоорондын үдэр ... хойшо жэл бүри hайндэр... байг лэ!

Эб найрамдалай илалта... байдалай илалтада этигэх... этигэл ба манай залуу наhа... дэг лэ!»

Залуу хүдэлмэришэдэй ... рондын уулзалганууд үдэр ... болоно, тэдээн дээрэ, эб ... дал хамгаалхын ба хангахы... тэмсэлэй хэмжээнүүд зүбшэ... сэгдэнэ. Германска демокр... ка республикын томо пред... нуудай нэгэн—Геннигсдорф... таллургическа комбинат ... луу горнягуудай уласхоо... уулзалга мүнөөдэр болобо. ... дээрэ Шотландиин, Италиин, ... цинн, Урда Африкын, Гер... Демократическа Республик... стриин ба Баруун Герма... луушуулай делегадууд ...

Хитадай, корейскэ ба ... залуушуулай хоорондо ... болоhон уулзалга хани ба... ба аха дүүгэй hанал ... туг доро үнгэрөө.

Үдэр бүри демократическ... линэй талмайнууд дээрэ, ... нууд ба залнууд соо ... на ансамбльнууд, ура... самодеятельностиин ... хорнууд ба залуушуулай ... коллективууд наадана.

Кэсондохи хэлсээнүүд тухай Синьхуа агентствын мэдээсэл

ПЕКИН, августын 10. (ТАСС). Синьхуа агентство иигэжэ дамжуулна: Корейскэ фронтын штабhаа Синьхуа агентствын корреспондентын абаhан мэдээнүүдэй ёhоор, Кореядэ даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээнүүдые хэжэ байгаа түлөөлэгшэдэй 20-дохи заседани ООН-эй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй талаар табигдаhан жэжэ асуудалнуудhаа боложо, табан үдэр заабharлаhанай hүүлээр, мүнөөдэр 2 час 30 минутада эхилбэ, тэдэ жэжэ асуудалнууд зүблэхэ зүйлэй гол пунктнуудта ямаршье хамаагүй байгаа. Тус заседани 16 час 35 минутада түгэсэбэ.

Удаадахи заседани августын 11-нэй 10 часта болохоор хараалагдаа.

Тус заседани дээрэ Корейскэ Арадай армиин ба Хитадай арадай hайндуратанай делегацие толгойлогшо генерал Нам Ир болбол хоёр талын хоорондо сэрэгэй демаркационно линиие 38-дахи параллелээр тогтоохо тухай манай талын зүб ба сэсэн дурадхалые дахин дабтаhан бэлэй, зүбшэн хэлсэлгые зогсоохо гэжэ hэдэhэн нүгөө талын шал тэнэг эрилтые эридээр буруушааhан байна.

Нейтральна зонодохи Паньмыньтяниие буудаhанай hүүлээр, манай делегациин ашаанай машиные агаарhаа пулемёдоор буудажа, августын 7-до ООН-эй зэбсэгтэ хүсэнүүд хэлсээе дахин эбдэhэн байна, тус машина эдеэ хоолой зүйл асаржа ябаhан байгаа. Энэ баримта тушаа манай делегаци бэшэмэл протестые августын 10-най үглөөнэй 8 час 20 минутада нүгөө талада дахин хүргэбэ. Нүгөө талын августын 9-нэй харюу огто хангалтагүй байна гэжэ протест соонь хэлэгдэнэ, мүн хэлсээе нэгэтэ бэшэ эбдэhэнэй hүүлээр, нүгөө тала хардалгын мэдүүлгэнүүдые хэбэ гэжэ заагдана. Энэнь, нүгөө талын ябуулганууд ямар нэгэнтэ талын ушар байдалаар тайлбарилагдажа болохогүй гэhэн hанал түрүүлнэ. Нүгөө тала хадаа августын 10-да манай делегациин хүргэhэн протестдэ мүнөө хүрэтэр сэхэ харюу үгэөгүй.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУ...

АРАДАЙ АРМИИН ГЛА... КОМАНДОВАНИИН МЭДЭ...

ПХЕНЬЯН, августын 10. ... Корейскэ Арадай-Демокр... Республикын Арадай ... Главна командовани ... иигэжэ мэдээсэбэ.

Корейскэ Арадай армин... ненүүд Хитадай арадай ... дуратанай частьнуудтай ... ни харилсаатай ябажа, ... атакануудые амжалтатай... дэргэнь сохибо.

Харюусагша ре... Б. А. ОЧ...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 28. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23, Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного, промышленности—8-84, мест. информации и писем — 8-84. Для междугородных переговоров — 18.

Н—03658. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10...